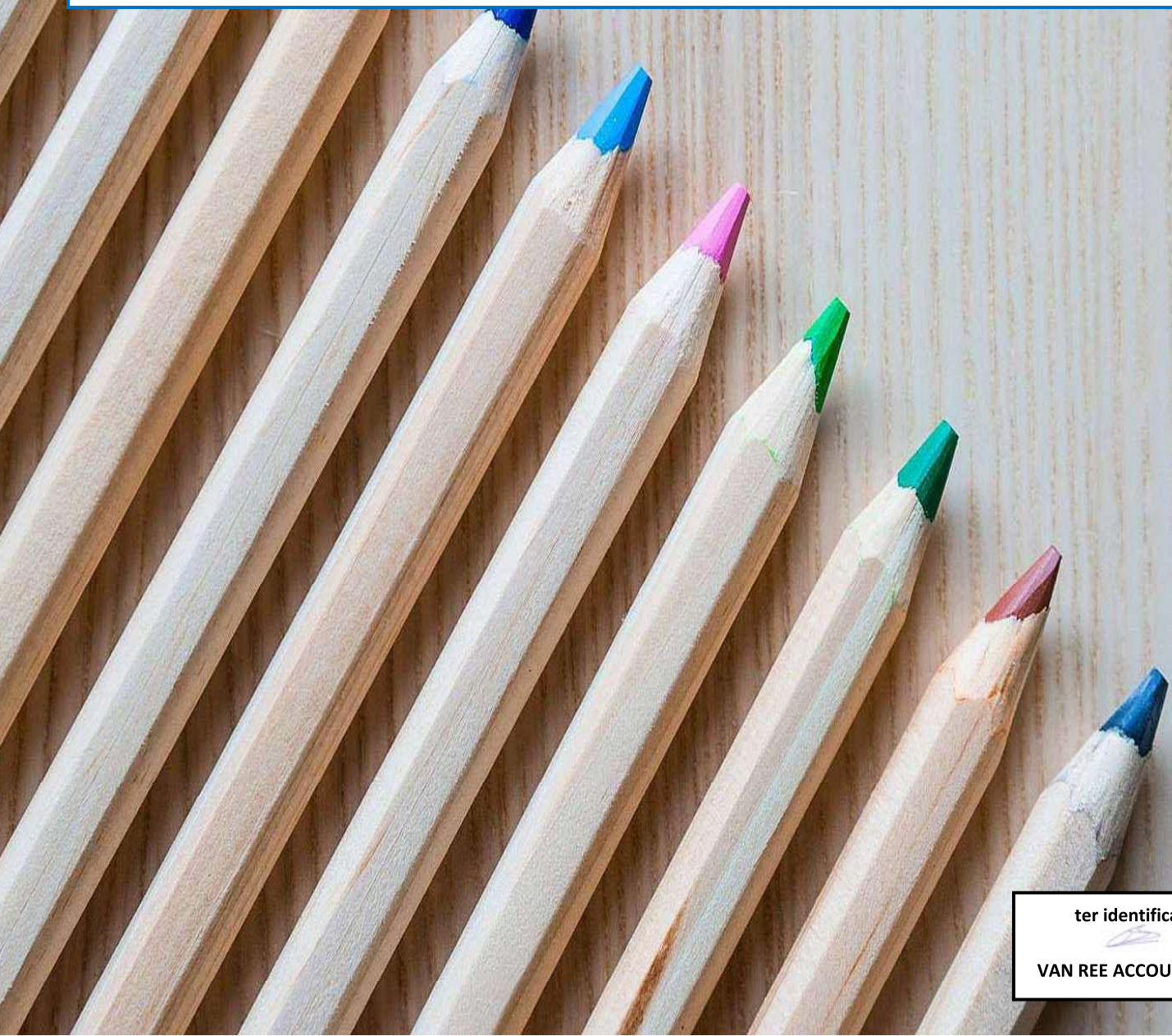

Jaarverslag 2021

PCBO Leiderdorp

Eigentijds en vertrouwd!

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Jaarverslag 2021

Stichting PCBO Leiderdorp

Kastanjelaan 6

2351 ND Leiderdorp

071-5425503

administratie@pcboleiderdorp.nl

www.pcboleiderdorp.nl

Inhoudsopgave

A	Bestuursverslag	4
	Instellingsgegevens	4
1.	Voorwoord	5
2.	Samenvatting	6
3.	Verslag van de Raad van Toezicht	7
4.	Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	10
5.	Doelstelling, missie, governance	12
5.1	Doelstellingen	12
5.2	Missie	12
5.3	Governance	13
6.	Maatschappelijke thema's	15
6.1	Corona, Nationaal Programma Onderwijs	16
6.2	Allocatie van middelen	16
6.3	Strategisch personeelsbeleid	17
6.4	Werkdrukregeling	18
6.5	Passend onderwijs	18
6.6	Onderwijsachterstandsbeleid	19
7.	Personeel en organisatie	20
7.1	Personeelssamenstelling	20
7.2	Ziekteverzuim	21
7.3	Vervanging, uitkeringen na ontslag	22
7.4	Prestatiebox/professionalisering	22
7.5	Huisvesting	23
7.6	Duurzaamheid	24
7.7	Administratieve organisatie	24
7.8	Privacy	25
8.	Onderwijs	26
8.1	Ontwikkeling	26
8.2	Leerlingen	27
8.3	CITO	28
8.4	Schoolkeuze vervolgonderwijs	29
8.5	Klachtenregeling,tevredenheidsonderzoeken	30
8.6	Kwaliteitsonderzoek inspectie onderwijs	31
8.7	Onderzoek en internationalisering	31
9.	Financiën	32
9.1	Verkort overzicht	32
9.2	Toelichting	33
9.2.1	Algemeen	33
9.2.2	Staat van baten en lasten	34
9.2.3	Balans en resultaatsbestemming	35
9.2.4	Kengetallen	37
9.3	Schoolfondsen	38
9.4	Treasury	38
9.5	Interne beheersing en controle	38
9.6	Risico's	39
9.7	Continuïteitsparagraaf	40
9.8	In control statement	42
B	Jaarrekening	43

Instellingsgegevens

Algemeen	
Bestuursnummer	41316
Naam instelling	Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp
KvK-nummer	40445203
Adres	Kastanjelaan 6 2351 ND Leiderdorp
Telefoon	071-5425503
Website	www.pboleiderdorp.nl

Scholen	Brin-nummer	Directie
PCB Willem de Zwijger	11LF00	Mw. S. Nagelkerke
PCB Kastanjelaan	11WQ	Mw. E. v.d. Werf
PCB 't Bolwerk	13CL	Mw. A. van Vliet
PCB Regenboog	11LF01	Dhr. R. Sarneel

Raad van Toezicht
Dhr. J. de Kort, voorzitter Dhr. B. Jongman Dhr. O. Gennissen, secretaris Dhr. J. De Groot Dhr. A. Pouwels

Bestuur
Directeur-Bestuurder: Dhr. P. Laman

Administratiekantoor
OHM Contactpersoon: Dhr. H. Beuman Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer Telefoon: 071-5166600 E-mailadres: h.beuman@ohm.nl

1. Voorwoord

Ook het jaar 2021 werd in sterke mate beheerst door het coronavirus. Gelukkig zijn de scholen na het begin van het jaar niet meer geheel gesloten geweest maar het geopend blijven heeft, door talloze besmettingen van leerlingen en leerkrachten en daaruit volgende quarantaines, zeker het tweede half jaar flink gevolgen gehad. Waar we direct na de zomer nog konden vaststellen dat de schoolprestaties ondanks alles nog behoorlijk op peil waren gebleven moeten we nu constateren dat het de laatste maanden van 2021 minder is gegaan. Ondanks de hulp van de extra middelen uit diverse subsidies is het een moeizame periode geweest, niet alleen voor de kinderen en hun ouders maar zeker ook voor de medewerkers. Waardering voor ieders geduld en doorzettingsvermogen is op zijn plaats.

Nu we in de eerste maanden van 2022 geleidelijk weer wat rust krijgen kunnen we constateren dat de inzet en motivatie van eenieder onverkort overeind staat. En we gaan dus met frisse moed aan de slag om ons onderwijs weer geheel op orde te brengen en kinderen te helpen waar achterstanden zijn ontstaan die zo snel mogelijk in te lopen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel.

In dit verslag over 2021 zal de pandemie op meerdere onderdelen zichtbaar zijn. Verder wordt een toelichting gegeven op de uitkomsten over het boekjaar 2021 van de Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp. Het verslag bestaat uit de balans per 31 december 2021, de rekening van baten en lasten over 2021, en ook een toelichting op de balans en de rekening van baten en lasten. Daarbij wordt ook ingegaan op de belangrijkste verschillen tussen de begroting 2021 en de jaarrekening 2021. In het jaarverslag wordt verder een toelichting gegeven op het beleid, de structuur, het besturingsmodel, activiteiten en financiën gedurende het boekjaar. Ook is getracht inzicht te geven in (mogelijke) toekomstige (financiële) ontwikkelingen.

De jaarrekening is opgesteld door Onderwijsbureau Hollands Midden in opdracht van PCBO Leiderdorp en gecontroleerd door Van Ree Accountants.

De jaarrekening is opgenomen in dit verslag onder B.

Leiderdorp, mei 2022

Peter Laman, directeur-bestuurder PCBO Leiderdorp

2. Samenvatting

Ondanks de 'coronastoringen' kan ook 2021 door PCBO Leiderdorp als een goed jaar worden beschouwd. Het leerlingenaantal stabiliseert, de doorstroming naar het voortgezet onderwijs lag op het beoogde niveau, het ziekteverzuim van medewerkers was ondanks alles beperkt en het financieel resultaat was in zijn geheel gezien opnieuw positief. Tel uw zegeningen.

Naast de cognitieve vakken (taal, rekenen, wereldoriëntatie) en basisvaardigheden wordt via een doorlopende leerlijn aandacht gegeven aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Getracht wordt daarbij ook om waarden en normen nadrukkelijk centraal te stellen. Omdat in de onderbouw bleek dat schooljudo een goede basis vormde om een aantal waarden (respect, vertrouwen, weerbaarheid, zelfbeheersing e.d.) op uit te bouwen, is deze leerlijn met behulp van NPO-middelen nu doorgetrokken tot en met groep 8. Veel aandacht is ook besteed aan de verdere vormgeving van aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en ook tijdens de roerige coronaperiode zijn we de relatie tussen welbevinden en cognitieve ontwikkeling niet uit het oog verloren. Daarmee is en wordt de basis gelegd voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Geleidelijk aan komt er, ook door extra middelen voor werkdrukvermindering, meer ruimte voor onderwijsassistenten en aparte vakleerkrachten (naast gymnastiek ook voor Engels en Moderne Media).

Weliswaar hadden we aan het eind van het schooljaar 2019-2020 de nodige vacatures, maar de opvulling daarvan is goed gelukt. Het lerarentekort is en blijft voorlopig ook voor ons echter moeilijk te bestrijden.

In materiële zin is er ook weer het nodige gebeurd, van aanschaf van nieuw meubilair tot aan aanpassing van lokalen en onderhoud van klimaatvoorzieningen. De grote impact van corona op al onze activiteiten is door de inzet van velen beheersbaar gebleven. 2021 laat geen enorme dip in de prestaties van groepen zien, mede door de inzet van de kinderen zelf, hun ouders en natuurlijk de leerkrachten. Op individueel niveau zien we verschillen in de impact die dit alles heeft gehad. Het probleem van de voor corona bestaande achterstand is - zoals te verwachten was - niet kleiner geworden. Veel moeilijker meetbaar is bovendien de invloed op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Financieel gezien heeft 2021 een fors positief exploitatieresultaat opgeleverd (€ 264.000). Daarvan is echter € 146.000 een bestemmingsreserve ten behoeve van de bestrijding van achterstanden als gevolg van de coronapandemie.

Bij dit alles kunnen we vaststellen dat, in tegenstelling tot de eerdere gemeentelijke, op daling wijzende prognoses, het leerlingaantal zich lijkt te stabiliseren. Ook onze eigen keuze om de omvang van de School Kastanjelaan te beperken, lijkt een minder groot effect te krijgen dan verwacht, gezien de toename op de andere scholen.

Er is weer door velen ontzettend veel werk verzet, te veel om samen te vatten, dus lees het onderstaande verslag!

3. Verslag van de Raad van Toezicht

Vooraf

De Raad van Toezicht (RvT) fungeert als interne toezichthouder op het bestuur. De RvT voert regelmatig overleg met het College van Bestuur (CvB) en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Ieder bewaakt vanuit een eigen verantwoordelijkheid de maatschappelijke kerntaak en waarden van de PCBO. De RvT verantwoordt zich via dit jaarverslag over de werkzaamheden in 2021.

Samenstelling Raad van Toezicht

Binnen de PCBO is er een scheiding gebracht tussen de functies van bestuur en intern toezicht conform artikel 5, tweede lid, sub a van de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs. De functiescheiding is vastgelegd in de statuten van de stichting. De Raad van Toezicht bestaat statutair uit maximaal vijf leden. De statuten en de functie en werkwijze van de RvT zijn in 2021 niet gewijzigd. De RvT kwam viermaal bijeen in een regulier overleg met de bestuurder, en ook twee keer in een aanvullend overleg zonder de bestuurder.

De volgende leden waren in 2021 lid van de Raad van Toezicht:

- J.de Kort, voorzitter, lid sinds 14 februari 2014
- O. Gennissen, secretaris, lid sinds 17 december 2018
- J. De Groot, lid sinds 17 december 2018
- B. Jongman, lid sinds 4 juni 2018
- A.Pouwels, lid sinds 10 december 2019

De leden van de Raad van Toezicht bekleden de volgende (neven)functies:

Dhr. O. Gennissen	- Hoofdfunctie: dga bij Stockrose b.v. - Nevenfunctie: (onbetaald) Bestuurslid Stichting Leids Archeospecialistisch Bureau - (onbetaald) Humanistisch spreker bij uitvaarten
Dhr. J. de Groot	- Hoofdfunctie: Directeur Commercie Eneco - Nevenfunctie: geen
Dhr. B. Jongman	- Hoofdfunctie: Specialist Intensieve Begeleiding Rabobank - Nevenfunctie: (onbetaald) Coach Qredits Microfinanciering Nederland - (betaald) lid Raad van Toezicht Stichting Samenwerkende Basisscholen Alkemade
Dhr. J. de Kort	- Hoofdfunctie: Wetenschappelijk docent economie, universiteit Leiden - Nevenfunctie: geen
Dhr. A. Pouwels	- Hoofdfunctie docent Latijn en Nederlands aan het Northgo College te Noordwijk - Nevenfunctie: geen

Toezichtrol

Naast het werkgeverschap van de bestuurder(s) en de daaruit voortvloeiende taken en verantwoordelijkheden is een belangrijke taak van de intern toezichthouder het toezien op effecten van het (strategisch) beleid, naleving van wettelijke voorschriften, rechtmatige inkomsten en rechtmatige en doelmatige uitgaven. Ook het rechtmatig en doelmatig handelen van de bestuurder(s) is onderwerp van het toezicht. Hierover spreekt de RvT met het bestuur.

Jaarverslaggeving

De RvT heeft zijn goedkeuring gegeven aan het jaarverslag en de jaarrekening over 2020 en de begroting voor 2021. De jaarrekening en het accountantsverslag zijn in aanwezigheid van de accountant besproken. Met de accountant en bestuur is wederom gesproken over onder meer de hoogte van het bedrag waarvoor de directeuren in de scholen tekenbevoegd zijn, de compliancy met betrekking tot de Europese aanbestedingsplicht en het inkoopbeleid. Ook over de wijze van boeken van verbouwingskosten vs. investeringen werd van gedachten gewisseld.

De RvT wijst een accountant aan voor de controle van de jaarcijfers. Sinds de oprichting van de stichting voert Van Ree Accountants deze controle uit. De RvT heeft besloten de overeenkomst voort te zetten (deze is jaarlijks opzegbaar).

Begroting

De RvT heeft zijn goedkeuring gegeven aan de begroting 2021. Met het bestuur is onder andere gesproken over de waar te nemen kostenstijgingen ten gevolge van coronamaatregelen. Ook zijn er nog substantiële investeringen te maken. Als andere jaren blijft de begroting conservatief van aard.

Bestuur

De RvT en het bestuur zijn het erover eens dat er voorlopig geen behoefte is aan een fusiepartner maar wil wel de ogen openhouden voor samenwerkingen (niet-bestuurlijk) die goed kunnen zijn voor de kwaliteit van ons onderwijs.

Overleg Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Vanwege de coronamaatregelen is in 2021 eenmaal digitaal overleg geweest met de GMR. Er zijn al initiatieven ontplooid om de banden met de GMR meer aan te halen en te bestendigen.

Werkgeversrol

De PCBO verkeert momenteel in rustig vaarwater. Er wordt veel geïnvesteerd in onderwijskwaliteit, in personeel en gebouwen. Financieel is PCBO stabiel. Gedurende het hele jaar hebben RvT en de bestuurder uitvoerig stilgestaan en gesproken over de opvolging van de huidige bestuurder. Er zijn al duidelijke contouren voor een nieuwe, passende bestuursstructuur. De arbeidsovereenkomst met de huidige bestuurder eindigt per augustus 2022. De beloning is conform de cao voor bestuurders PO.

Adviesrol

De RvT heeft naast zijn taken als toezichthouder en werkgever voor het bestuur ook een klankbordfunctie voor het CvB. In 2021 is weer met het CvB gesproken over de gemaakte keuzes en dilemma's in het bestuursformatieplan. Onderwerpen die hiermee in samenhang zijn

besproken zijn de coronamaatregelen en daarmee samenhangende extra (niet-structurele) gelden. De RvT is geïnformeerd over de leerlingen-, personeels-, en oudertevredenheidsonderzoeken. Over het algemeen is de tevredenheid goed, al zijn er altijd verbeter- en aandachtspunten. Het CvB pakt deze punten in overleg met de scholen op.

De pandemie heeft ook in 2021 haar tol geëist. De RvT is zich er zeer van bewust hoe zwaar dit jaar is geweest voor alle docenten en medewerkers van PCBO. De RvT spreekt zijn waardering uit voor de veerkracht, de inventiviteit en het doorzettingsvermogen waarvan zo velen blijk hebben gegeven dit jaar. Dit belooft veel voor het herstel dat we in 2022 mogen verwachten, maar ook voor een doorstart met de voorziene nieuwe bestuursstructuur die in 2022 zijn beslag gaat krijgen.

4. Verslag van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Dit jaarverslag van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) geeft informatie over de werkzaamheden van de raad in de Stichting Protestants Christelijk Basisonderwijs (PCBO) te Leiderdorp in 2021. De raad is gedurende 2021 vijf keer bijeengekomen, deels digitaal in verband met de coronamaatregelen.

De raad is samengesteld uit twee leden van ieder van de vier scholen die samen de Stichting PCBO vormen. Het gaat hierbij om één lid oudergeleding en één lid personele afvaardiging.

De raad bestond dit jaar uit:

Oudergeleding

School	Lid
't Bolwerk	Krijn Fieret
Regenboog	Arres van Dijk
Kastanjelaan	Sytske Rinsma (voorzitter)
Willem de Zwijger	Jeroen van Dijk na 1/8 Charlotte Kloos

Personeelsgeleding

School	Lid
't Bolwerk	Jan van der Wel
Regenboog	Petra Bleijinga na 1/8 Margret Kuiters
Kastanjelaan	Ada de Lange
Willem de Zwijger	Marjet Pit (secretaris)

De heer Laman (directeur-bestuurder) is aangeschoven bij alle vergaderingen om onderwerpen toe te lichten en vragen te beantwoorden, zodat de GMR afhankelijk van haar rol haar mening geeft of advies uitbrengt.

De GMR heeft in 2021 onder andere de onderwerpen besproken:

- Corona;
- Nationaal Programma Onderwijs en inzet voor de NPO gelden in 2022;
- Bestuursformatieplan 2021-2022;
- Begroting 2022-2026;
- Meerjarenbegroting 2022-2026;
- Vrijwillige ouderbijdrage;
- Jaarverslag 2020 en Jaarrekening 2020;
- Plan tot en uitwerking van de reorganisatie in verband met het vertrek van de huidige directeur-bestuurder;
- Medezeggenschapsreglement.

In overeenstemming met de wetgeving moet er twee keer per jaar overleg zijn met leden van de Raad van Toezicht. Mede in verband met corona heeft er met de RvT eenmaal digitaal overleg plaatsgevonden. Daarbij zijn actuele onderwerpen besproken en ook de relatie tussen GMR en de bestuurder.

De GMR spreekt haar waardering uit voor de tomeloze inzet van eenieder gedurende de coronacrisis. Zij is dan ook content met de behaalde resultaten over 2021, het feit dat ondanks alle uitdagingen de formatie op niveau is en de financiën er goed voor staan.

In het vierde kwartaal van 2021 is uitgebreid gesproken over de reorganisatie van het bestuursmodel naar een College van Bestuur. Voorafgaand aan de adviesaanvraag heeft de GMR haar input kunnen meegeven wat heeft geleid tot een positief advies. Duidelijk is dat vanuit het Rijk er mede als gevolg van corona meer aandacht is voor het (primair) onderwijs, op zich positief maar dit zal de nodige uitdagingen met zich meebrengen zoals ook andere scholen die kennen. De GMR heeft er het vertrouwen in dat de PCBO daar ook een goede weg/aanpak voor zal vinden.

5. Doelstelling, missie, governance

5.1 Doelstellingen

In 2018 zijn zowel het strategisch beleidsplan als het onderwijskundig beleidsplan en de vier schoolplannen herijkt en opnieuw vastgesteld voor een periode van vier jaar. Dit kalenderjaar worden deze doelstellingen opnieuw geformuleerd en waar mogelijk verder gekwantificeerd, onder meer in schooldoelen.

Er is bewust voor gekozen om niet mee te doen aan een vrij algemeen streven naar nieuwe visies en concepten die extra “klanten” (ouders) zouden kunnen trekken. Vastgehouden is en wordt aan klassikaal en gestructureerd, waar nodig passend, onderwijs met duidelijke regels, veel aandacht voor taal, rekenen, moderne media en Engels in een veilige en vertrouwde omgeving.

De belangrijkste doelstellingen in de plannen zijn:

- Kwalitatief goed onderwijs om kinderen een sterke basis mee te geven;
- Verdere uitbouw en versterking van de gezamenlijke onderwijskundige opzet;
- Gebruiken van optimale lesmethoden en (digitale) hulpmiddelen;
- Versterken van passend onderwijs in klasverband;
- Investeren in personeelskwaliteit, mede door gebruik van onderwijsassistenten en vakleerkrachten;
- Continueren van een financieel solide basis;
- Streven naar stabilisatie van het huidige leerlingaantal (ca 750);
- Handhaving van vier locaties voor PCBO-onderwijs in Leiderdorp;
- Zoeken naar samenwerking, waar nodig en mogelijk.

5.2 Missie

Bij het besluit van de algemene ledenvergadering in 2013 van de toenmalige PCSV om de vereniging om te zetten in een stichting PCBO is ook een richtinggevend kader vastgesteld. Rode draad daarin was de keuze voor degelijk onderwijs waarbij de waarden en normen van de protestants-christelijke traditie een duidelijk onderdeel van de identiteit blijven vormen. In zowel het Strategisch Beleidsplan als het Onderwijskundig Beleidsplan en de keuze van lesmethoden is dit vertaald.

Missie en doelstelling zijn als volgt omschreven: Ons onderwijs is een effectieve combinatie van degelijk traditioneel onderwijs aangevuld met moderne inzichten en instrumenten, die passen bij de kinderen van nu. Basisvakken als taal, rekenen, moderne media en Engels zijn erg belangrijk. Inspiratie wordt gevonden in de protestants-christelijke traditie. Begrippen als naastenliefde, respect voor anderen en vertrouwen in elkaar, verantwoordelijkheidsgevoel, waardering voor de natuur en het leven en je talenten ontwikkelen komen onder meer door Bijbelverhalen aan bod.

Elk kind krijgt op een PCBO-school het onderwijs dat bij hem of haar past. Een solide door de scholen gekozen pedagogische visie, aangevuld met een aanpak die bij het kind past staat centraal. ***De PCBO-scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing. Wel wordt ervan uitgegaan dat missie en doelstelling van de school en de wijze van invulling daarvan wordt gerespecteerd.***

Bij de verdere invulling van de missie en doelstelling heeft zich geleidelijk een drieluik ontwikkeld in de aanpak.

- 1) Een zwaar accent op de basisvakken taal, rekenen, moderne media en Engels; feitenkennis en automatisering zijn en blijven essentieel;
- 2) Aanbod in de vorm van atelieronderwijs van diverse onderwerpen en kennisgebieden waaronder in ieder geval techniek, muziek, cultuur, bewegingsonderwijs en handvaardigheid;
- 3) Veel aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling en sociale vaardigheden in een veilige leeromgeving.

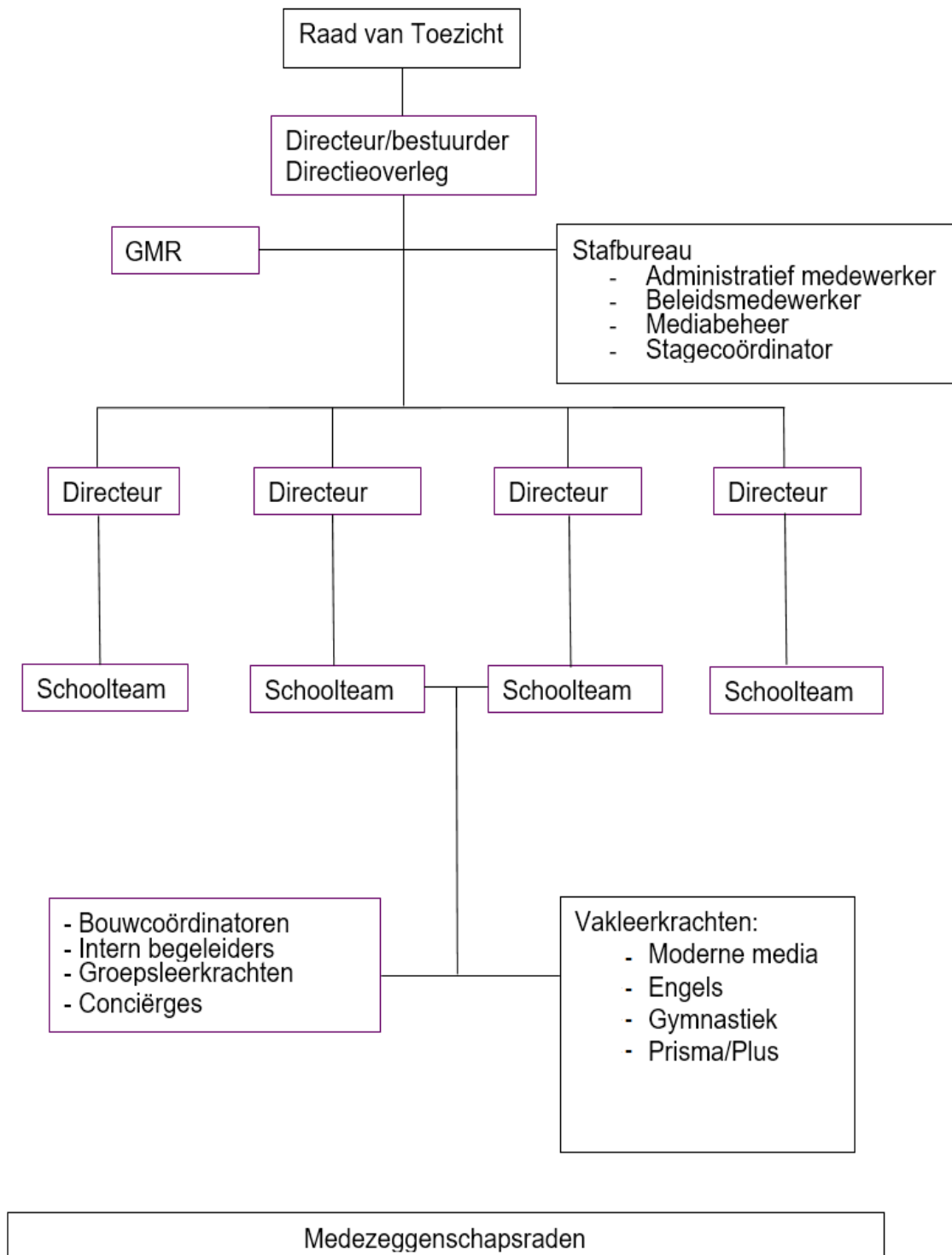
5.3 Governance

Bij de inrichting en werkwijze van de stichting wordt de Code Goed Bestuur van de PO-Raad gehanteerd. Belangrijk is een duidelijke scheiding tussen bestuur en toezicht. Daarnaast is bijvoorbeeld veel van de verantwoording terug te vinden op de websites van stichting en scholen. In de afgelopen jaren hebben, uitgaande van de statuten, de rollen van de stichtingsorganen een meer vaste vorm gekregen. De Raad van Toezicht vervult (ook adviserend) de werkgeversrol naar de bestuurder en richt zich via toetsing op kaderstelling (via begroting, strategisch beleid) en control (jaarrekening, CITO-uitslagen, tevredenheidsonderzoek). De RvT blijft op afstand van de dagelijkse bedrijfsvoering. De GMR richt zich vooral op personeelsbelangen en inbreng van ouders. RvT en GMR sluiten via periodiek overleg kort. De bestuurder richt zich op strategisch onderwijsbeleid en bedrijfsvoering en poogt daarbij optimale transparantie over zijn handelen te betrachten.

Bij de oprichting van de Stichting PCBO per 13 februari 2014 is voorzien in een directeur-bestuurder en vier schooldirecteuren. Elk van de directeuren heeft één of meerdere bovenschoolse directietaken (onderwijs, ICT, communicatie, personeelsbeheer en bedrijfsvoering). Eén van de directeuren fungeert als plaatsvervangend directeur-bestuurder bij diens afwezigheid.

De gekozen structuur is een belangrijke motor geweest voor de overgang van min of meer aan zichzelf overgelaten scholen, naar een organisatie waarin sprake is van intensieve samenwerking. Inmiddels is mede hierdoor sprake van een model waarin de scholen voor 70 à 80% een sterk vergelijkbare wijze van werken hebben en voor 20 à 30% eigen aanvullingen hierop. Zodoende kunnen vrij kleine scholen toch de nodige voordelen van grootschaligheid bereiken. We kiezen bewust voor scholen als gemeenschap met niet meer dan 200 à 250 leerlingen waar men elkaar kent. Het feit dat leerkrachten van de vier scholen met elkaar kennis en ervaring kunnen delen zonder direct vast te lopen in verschillen van lesmethoden wordt als uiterst positief ervaren. Ook het in de jaren 2014-2016 vrij grote aantal wisselingen van personeel tussen de scholen heeft tot meer onderlinge samenwerking en begrip geleid. De aankondiging van de huidige directeur bestuurder om per 1 augustus 2022 te vertrekken heeft geleid tot een discussie over het besturingsmodel. De conclusie daarvan is dat de PCBO medio 2022 overstapt naar een College van Bestuur bestaande uit schooldirecteuren. Op die wijze wordt gehoopt en verwacht dat de onderlinge samenwerking ook in de toekomst stevig verankerd blijft. Statuten en managementstatuut worden daarop aangepast.

Organogram PCBO Leiderdorp

6 Maatschappelijke thema's

Jaarlijks vraagt de minister van onderwijs de schoolbesturen om specifiek in te gaan op een aantal zogenoemde maatschappelijke thema's, hetgeen dus in de onderstaande paragrafen gebeurt.

6.1. Corona, Nationaal Programma Onderwijs.

Ook in het afgelopen jaar heeft de coronapandemie ons flink parten gespeeld, met als negatieve apotheose het afgelopen najaar. Het stoppen met de quarantaine van hele klassen kon op eenieders goedkeuring rekenen. Te meer omdat de ervaring leert dat het geven van afstandsonderwijs weliswaar met energie, doorzettingsvermogen en opgebouwde ervaring snel werd opgezet, maar een remmend effect had op adequaat en met name gedifferentieerd onderwijs. Ook van gezinnen thuis heeft een en ander het nodige gevraagd. Het effect van de afschaffing van klassenquarantaines was weliswaar goed om isolement en afdwalen van kinderen te voorkomen, maar heeft onderwijskundig tot hink-stap-sprongproblemen geleid. Veel meer uitval van leerkrachten, maar ook regelmatige afwezigheid van kinderen heeft allerlei individuele breuken in het lesprogramma opgeleverd. De extra inzet met behulp van stimuleringssubsidies had soms meer het karakter van een processie van Echternach. De resultaten die medio 2021 nog geen reden tot grote ongerustheid gaven laten inmiddels wel de nodige hiaten zien, met name op het gebied van begrijpend lezen en rekenen.

De scholen evalueren de opgezette onderwijsprogramma's, maar stellen ook vast dat het meten van effect in een situatie van voortdurende onderbrekingen met cumulatieve vertragingen op zijn minst troebel vaarwater is. Anderzijds, de inzet van medewerkers die op basis van NPO het personeelsbestand hebben versterkt, heeft een nog extremere periode van thuiszitten voor veel klassen weten te voorkomen.

Trendanalyses van de tussentijdse toetsresultaten laten een gevarieerd beeld zien. De landelijke conclusie dat verschillende onderzoeken verschillende resultaten laten zien, gaat ook op voor onze stichting. De groepen die in hun ontwikkeling het meest zijn gehinderd door uitval, noodzakelijke leerkrachtwisselingen en quarantaines lijken (logischerwijs) het hardst getroffen. Voorts kan gesteld worden dat de hogere groepen daarbij meer last lijken te hebben ondervonden van de omstandigheden, met name op de omvangrijke gebieden Begrijpend Lezen en Rekenen die bij uitstek leerling-leerkracht interactie vragen. Op de scholen waar de groepen 3 veel uitval hebben gekend, lijkt ook sprake van een 'valse start'. Hoopvol stemt dan weer de positieve ontwikkeling en zelfs bovengemiddelde groei op die scholen/in die klassen die met behulp van de extra inzet uit NPO een rijk en ononderbroken aanbod aan de leerlingen hebben kunnen bieden.

Wat welbevinden en sociaal-emotionele ontwikkeling betreft, zijn de leerlingonderzoeken buitengewoon interessant. De onderzoeksuitslagen in het voorjaar van 2021 waren geruststellend, de onderzoeken in 2022 zullen laten zien in hoeverre de leerlingen in deze fase van verregaande versoepelingen (met in toenemende mate schoolbrede vieringen, excursies en extracurriculaire onderwijsactiviteiten) de afgelopen periode nog met zich meedragen.

Zowel in het reguliere onderwijsprogramma als in de verdere uitvoering van het NPO zal hoe dan ook de nodige aandacht besteed moeten worden aan het vervolg van de interventies in het

onderwijs. Nu de rust in de regelgeving (voorlopig?) is teruggekeerd, kan daadwerkelijk gebouwd worden aan een verstevigd fundament. Continuïteit en zorgvuldige inzet van ondersteuning is daarbij de sleutel en de aanpassing van het ministerie om de NPO-subsidie over meerdere jaren te kunnen besteden is daarbij helpend.

In het verslagjaar 2021 hebben we een drietal subsidiestromen gekend, oplopend tot een totaal van € 364.000 waarvan ca € 214.000 is uitgegeven.

Besteding coronasubsidies 2021

	Subsidie	Uitgaven
NPO	€220.000	
Klassenverkleining		€ 30.000
Extra ondersteuning		€ 42.000
Scholing		€ 7.000
Soc. Emot. Ontw.		€ 28.000
Leermiddelen		€ 21.000
		<u>€ 128.000</u>
Inhaal- en onderst. progr. (IOP)	€ 40.000	
Extra ondersteuning		€ 27.000
Leermiddelen		€ 11.000
		<u>€ 38.000</u>
Extra hulp voor de klas (EHK)	€ 104.000	
Extra ondersteuning		<u>€ 48.000</u>

Naast het Nationaal Programma Onderwijs ging het om het Inhaal- en ondersteuningsprogramma (geheel besteed aan 43 kinderen die al in enige vorm van extra ondersteuning zaten) en de regeling Extra hulp voor de klas. Het grootste deel van de middelen is besteed aan extra personele inzet, deels door eigen medewerkers, deels met tijdelijke aanstellingen en voor een klein deel door externe inhuur. Naast personele inzet is geld besteed aan scholing medewerkers, leermiddelen en programma's gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling. De in 2021 niet bestede middelen (ca € 150.000) worden gereserveerd voor de komende jaren. Inmiddels heeft de minister van OCW de bestedingstermijn van 2 jaar verlengd.

Het Nationaal Programma Onderwijs is het grootste en langst lopende programma. De scholen hebben allen een schoolscan gemaakt en een plan voor het schooljaar 2021-2022 waar de MR'en mee hebben ingestemd. Met de GMR is afgesproken dat 15% van de NPO-middelen wordt gereserveerd voor bovenscholse zaken waaronder eventuele uitkeringen e.d. aan het eind van het programma (voor tijdelijk personeel).

Uit NPO-middelen is in 2021 geen geld besteed aan inhuur van personeel niet in loondienst.

6.2 Allocatie van middelen

Van oudsher worden de middelen die de PCBO ontvangt van OCW toegerekend per school. Een school dient een zogeheten BRIN-nummer te hebben in de administratie van OCW (DUO) op basis

waarvan de middelen worden toegeedeeld. Sterk bepalend bij de toedeling van middelen is het aantal leerlingen van een school. De PCBO kent drie scholen met een BRIN-nummer. De Willem de Zwijgerschool en de Regenboog vallen onder hetzelfde BRIN-nummer. Naast de middelen die de scholen van OCW ontvangen (ca. € 4,5 miljoen) zijn er ook inkomsten via het samenwerkingsverband passend onderwijs (€ 140.000) en natuurlijk via vrijwillige ouderbijdragen en voor tussenschoolse opvang (bij elkaar ca. € 150.000). In 2021 zijn hier de middelen van de onder 6.1 genoemde subsidieregelingen aan toegevoegd.

De verdeling van het grootste deel van de middelen wordt op basis van de mede door de scholen gezamenlijk opgestelde en goedgekeurde begroting centraal bepaald. Dat geldt natuurlijk voor de personeelskosten (ca. € 3,5 miljoen) maar bijvoorbeeld ook voor onderhoud, meubilair, leermiddelen, ICT-apparatuur en dergelijke. Schooldirecteuren beschikken over een eigen budget voor zaken als klein onderhoud, lesmaterialen, passend onderwijs, scholing e.d. Daarnaast beschikken ze in overleg met de MR over de gelden van de vrijwillige ouderbijdragen, maar ook de bijdragen voor schoolreisje, kamp en dergelijke. De besteding van de corona-subsidiemiddelen wordt ook grotendeels op schoolniveau beslist.

Op jaarbasis beschikken de scholen gezamenlijk over ca. € 200.000 uit de OCW bijdragen en € 75.000 uit ouderbijdragen.

Bij de centrale toedeling van geld worden de totaal beschikbare budgetten gebruikt om de scholen naar behoefte en noodzaak en dus vaak op basis van het aantal leerlingen van middelen te voorzien. Dit loopt niet geheel parallel met de OCW-criteria bij bijvoorbeeld een wat toegesneden klassenindeling of wanneer meer onderhoud noodzakelijk is. De personeelsformatie per school wordt in het bestuursformatieplan vastgesteld.

6.3 Strategisch personeelsbeleid

In het personeelsbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen werving, kwaliteitsbevordering en arbeidstevredenheid.

Bij de werving hadden we gedurende lange tijd bij een vacature de keus uit vele kandidaten. Dat betekende ook dat een selectie langdurig kon zijn incl. uitgebreide referenties, gesprekken, proeflessen en evt. een test. Die tijd is voorlopig voorbij. Bij het huidige tekort aan leerkrachten is snelheid vaak allesbepalend. Dat betekent dat er allang niet meer per school wordt geworven maar centraal voor de PCBO Leiderdorp waardoor ook geen kandidaten vermorst worden. Daarnaast wordt vaak gebruik gemaakt van eigen headhunting via (vroegere) stagiaires, voormalig personeel, tips van eigen medewerkers etc. Daarmee vind je mensen die je al kent en die ons kennen. Bij het binnenhalen van medewerkers wordt in beginsel geen gebruik gemaakt van extra beloning, soms met uitzondering van een scholingscursus. Medio 2020 hadden we zo'n 5 vacatures door pensionering, vertrek naar elders en verschuiving naar vakleerkracht. We zijn erin geslaagd om via de boven beschreven methode tijdig, voor het begin van het schooljaar, het personeel weer op sterkte te hebben. Daarbij zijn geen grote kunstgrepen nodig geweest; gezien de ervaringen en kosten zijn we terughoudend met zij-instromers.

Voor wat betreft de kwaliteitsontwikkeling wordt gebruik gemaakt van extern aangeboden cursussen voor uiteenlopende onderwerpen van taalcoördinator tot gedragspecialist. Hiernaast wordt een aantal stichtingsbrede scholingsbijeenkomsten georganiseerd, onder meer over sociale veiligheidsonderwerpen, kleuteronderwijs e.d. Uit personeelstevredenheidsonderzoeken blijkt dat de meeste collega's het zeer naar hun zin hebben. De teamgeest, maar ook de eigen speelruimte en open communicatie worden gewaardeerd. Uitspreken van waardering naar elkaar, het lijkt zo simpel maar het is de smeerolie van de organisatie en wordt zeer op prijs gesteld. Wanneer uiteindelijk de coronapandemie onder controle is moet wel het nodige groot onderhoud gepleegd worden om de nadelen van digitaal communiceren en uitgevallen scholing te compenseren. In het rooster voor het schooljaar 2022-2023 wordt hier ook ruimte voor gemaakt.

Uit de beschikbare middelen voor professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders (in 2021 € 30.000) is een medewerker stagiaires en nieuw personeel bekostigd evenals cursussen voor de schooldirecteuren die ook bestuurlijke taken (gaan) vervullen.

6.4 Werkdrukregeling

In 2021 ontving de PCBO in het kader van de werkdrukregeling tot 1/7 een bedrag van € 229 per leerling en van 1/7 tot 31/12 € 251 per leerling. In het totaal ging het om ca. € 180.000. Bij de besteding hiervan is de lijn van 2020 voortgezet. Het bedrag is geheel besteed aan onderwijsondersteuning in de vorm van onderwijsassistenten (2,0 fte) en vakleerkrachten (1,4 fte). Een en ander is afgestemd met schoolteams en inspraakorganen via de begroting en het bestuursformatieplan.

Bestedingscategorie	Besteed bedrag in kalenderjaar
Personeel	Ca. € 200.000
Materieel	Nihil
Professionalisering	Nihil
Overig	Nihil

6.5 Passend onderwijs

Bij de samenwerking met andere schoolbesturen in het regionaal samenwerkingsverband passend onderwijs (PPO) is al geruime tijd sprake van het zoeken naar een juiste balans tussen instandhouding (en financiering) van centrale voorzieningen en het geven van ruimte aan scholen om zelfstandig in individuele gevallen naar de beste aanpak te zoeken. De PCBO legt de nadruk op het laatste en is dan ook van opvatting dat de beschikbare middelen meer dan nu het geval is aan de scholen moeten worden toebedeeld, inclusief een verantwoording van de besteding. Welke deskundigheid waar wordt betrokken moeten de scholen zelf kunnen beslissen (advisering door het samenwerkingsverband welke inhuur waar beschikbaar is zou een goede ondersteuning zijn). Het samenwerkingsverband zou zich vooral moeten richten op advisering en het verzorgen van de verbinding met/ toelating tot het speciaal (basis)onderwijs.

Het bedrag voor ondersteuning is de afgelopen jaren door de verevening met andere regio's gestegen van € 110 naar € 215 per leerling. Dit geld (in 2021 ongeveer € 160.000) wordt ingezet voor extra IB-capaciteit, meerbegaafden, onderzoek en individuele ondersteuning voor kinderen die dat nodig hebben. Wat betreft dit laatste wordt op de scholen vooral geld aan remedial teaching besteed. Helaas is inmiddels gebleken dat door een aantal ondoordachte bestuursbeslissingen van het samenwerkingsverband de bijdrage per leerling in 2022 en volgende jaren weer gaat dalen naar € 200 per leerling.

In de vorm van een zogeheten Ondersteuningsgids heeft het PCBO het zorg-/kwaliteitsbeleid vastgelegd en via de website gepubliceerd. Inmiddels is met ondersteuning van de GGD samen met de kinderopvangorganisatie FloreoKids een veelomvattend sociaal veiligheidsplan vastgesteld dat in- en extern makkelijk toegankelijk is via een digitale infographic. In de verschillende onderdelen van dit plan is naast zaken als een pestprotocol en werkwijze huiselijk geweld ook een beroepscode voor de medewerkers opgenomen en een privacyregeling. Het regelmatig onderhoud van dit plan, ook via scholing, is een punt van aandacht.

6.6 Onderwijsachterstandsbeleid

Al geruime tijd ontvingen alle basisscholen extra middelen voor kinderen met een (taal)achterstand. De hoogte van het bedrag was gekoppeld aan het opleidingsniveau van de ouders (de zg. Gewichtenregeling). Deze regeling is met ingang van het schooljaar 2019-2020 gewijzigd. De scholen hoeven niet meer, soms met veel moeite, het opleidingsniveau van de ouders te achterhalen. De risico's worden voortaan met een CBS-formule bepaald waarin bijv. ook de verblijfsduur in Nederland of gebruik van schuldsanering meetelt. De PCBO telde in het schooljaar 2018-2019 26 kinderen die onder de zg. Gewichtenregeling vielen. Dat betekende een bijdrage van ca. € 11.000. Onder de nieuwe regeling gaat het om ca. € 1.100. Dit bedrag is toegevoegd aan de middelen passend onderwijs. De daling is te beperkt om in aanmerking te komen voor een compensatie. Toch zitten ook op onze scholen nieuwkomers en kinderen met een taalachterstand, maar de extra voor hen nodige middelen moeten dus uit andere bronnen komen. Of de CBS-methodiek beter gaat werken dan de gewichtenregeling moet worden afgewacht.

Bij de wijziging van het onderwijsachterstandsbeleid is het budget dat de gemeenten krijgen voor voor- en vroegschoolse educatie verhoogd. Door de gemeente Leiderdorp is daarmee via zogenaamde tutors een voorziening gemaakt die naast taalondersteuning bij de kinderopvang (voorschools) ook taalondersteuning (NT2) in het kleuteronderwijs bevordert. De eerste ervaringen hiermee op onze scholen zijn positief. De omvang van de inzet wordt echter ook hier beperkt door problemen rond de beschikbaarheid van (gekwalficeerde) mensen.

7 Personeel en organisatie

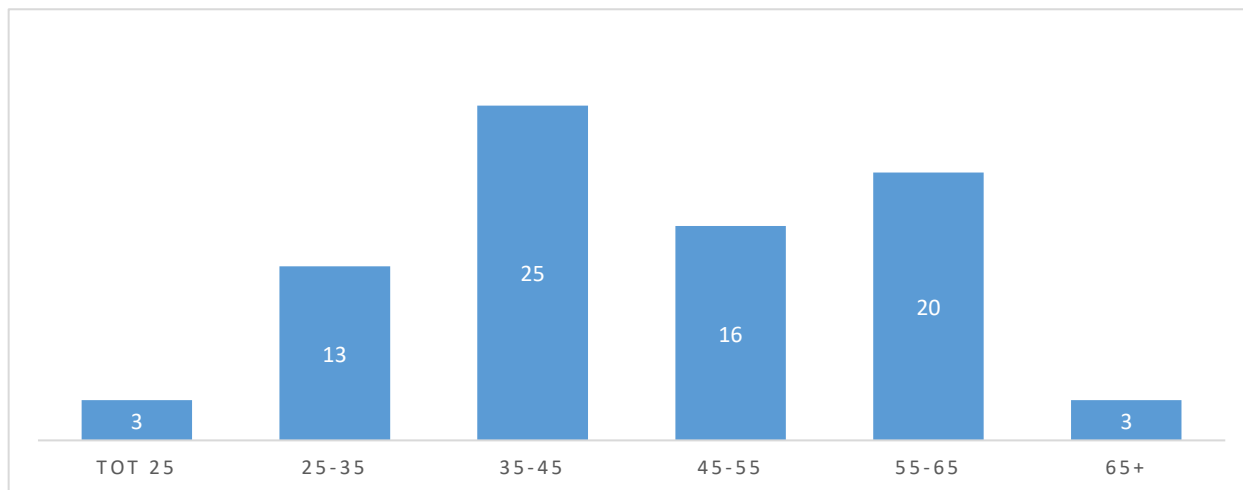
7.1 Personeelssamenstelling

Per 1 januari 2021 had de PCBO Leiderdorp 80 medewerkers (49 fte) in dienst. Per 1 januari 2022 bedroeg dit 83 (51 fte). De uitbreiding is een gevolg van de inzet van meer tijdelijk personeel via de coronasubsidies.

De leeftijdsopbouw van het personeel houdt de aandacht. Het aantal 55-plussers bedraagt 30 en beneden 35 jaar 13. Vrijwel alle 60-plussers stellen het stoppen met werken uit. Was in het VUT-tijdperk 58 of 60 jaar een goed moment om te stoppen, nu lijkt 65 of 67 de norm geworden.

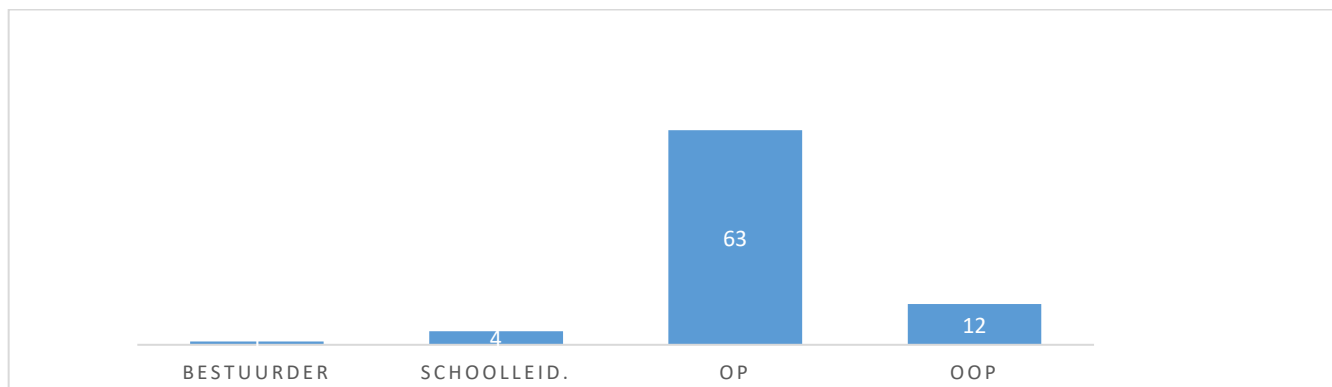
Deze ontwikkeling komt op korte termijn gelegen gezien de kleinere instroom op de PABO's en het stijgende gebrek aan vervangers, op wat langere termijn is echter een vergroening van het personeelsbestand gewenst om een evenwichtige leeftijdsopbouw te bereiken. Deze ontwikkeling komt mondjesmaat op gang.

Er wordt gewerkt aan een leeftijdsbewust personeelsbeleid met waar mogelijk meer instroom van jonge leerkrachten met nieuwe ideeën en energie. Een bijzonder aandachtspunt vormt het zeer geringe aantal mannelijke leerkrachten. De voorbeeldfunctie voor de kinderen vraagt om een evenwichtiger verdeling. 28% van de leerkrachten wordt beloond op L11-niveau (landelijk 25%).

Leeftijdscategorie	Mannen	Vrouwen
Leeftijd tot 25	0	3
Leeftijd 25 - 35	1	12
Leeftijd 35 - 45	0	25
Leeftijd 45 - 55	2	14
Leeftijd 55 - 65	4	16
Leeftijd 65+	1	2

De verdeling van de medewerkers over de diverse functies is als volgt:

Functiegroep	Aantal	FTE
Bestuurder	1	0,5
Schoolleiding	4	3,4
OP (leerkrachten)	63	39,0
OOP (ondersteuning)	12	6,1
Totaal	80	49,0

De bestuurder (0,5 fte) wordt ruim binnen de WNT-normering beloond en vervult geen betaalde of onbetaalde andere (neven)functies.

7.2 Ziekteverzuim

Met 5% is het ziekteverzuim in 2021 wat hoger geweest dan in 2019 (4,7%). Langer durende fysieke problemen bij enkele medewerkers zijn hiervan vooral de oorzaak en dat zie je ook in de hoogte van het verzuim op de betreffende scholen. In enkele gevallen is het verzuim langer dan 6 maanden geweest, zodat gebruik is gemaakt van de eigen risicoverzekering. Zolang de achtergrond niet in belangrijke mate werk gerelateerd is, is er geen aanleiding voor grote ongerustheid en specifieke maatregelen. We zijn er vrijwel steeds in geslaagd om de uitval via een adequate vervanging op te lossen. Bijzonder is dat corona wel het nodige kortdurend verzuim heeft opgeleverd maar dus geen verhoging van het algemene ziekteverzuim. Ook dit wijst op een hoge motivatie omdat regelmatig geen ziekmelding plaatsvond omdat de leerkracht thuis online lessen verzorgde.

Ziekteverzuim per school 2020	
Willem de Zwijger	3,91%
Kastanjelaan	7,14 %
't Bolwerk	8,95 %
Regenboog	0,56 %
Centraal Bureau	0,0 %
Totaal	5,0%

De verzekering tegen ziekteverzuim is enkele jaren geleden ondergebracht bij een particuliere verzekeraar. Dit mede omdat landelijk hierop werd aangedrongen omdat de collectieve verzekering via het Vervangingsfonds zou worden beëindigd. De verzekering betaalt na een half jaar 100% van de loonkosten en in het tweede ziektejaar 70%. Dit heeft ons in 2021 met een aantal langdurige zieken het nodige opgeleverd. Door de quarantainemaatregelen zijn de effecten van het (niet-verzekerde) kortdurend verzuim in financiële zin beperkt gebleven. Gevreesd mag worden dat dit in 2022 minder het geval zal zijn omdat bij ziekte van een leerkracht een klas niet gelijk in quarantaine gaat en dus vervanging nodig is. Hier komt nog bij dat de verzekeringspremies voor ziekte overal hard stijgen en we ook nog meer (tijdelijk) personeel hebben. Een benchmark met andere verzekeraars in 2021 heeft niet tot een goedkopere oplossing geleid. Dat is wel het geval bij de lopende arbeidsongeschiktheidsverzekering waar we een flinke premiedaling hebben bereikt door de overstap naar een andere verzekeraar.

7.3 Vervanging, uitkeringen na ontslag

De landelijke - al een flink aantal jaren voorspelde - problemen bij de beschikbaarheid van leerkrachten hebben PCBO in het verleden niet erg veel problemen bezorgd. Zowel bij de werving van nieuw personeel als bij de vervanging bij ziekte werden vrijwel steeds goede oplossingen gevonden. Dat we dat geheel op eigen kracht konden doen, vaak met (voormalige) stagiaires of eigen personeel dat bereid was extra uren te werken en gepensioneerde leerkrachten, tekent de kracht van de organisatie. Corona heeft hier veel problemen opgeleverd. Niet alleen was er meer uitval dan gebruikelijk (gelukkig meestal kortdurend) maar de oplossingsmogelijkheden zijn ook een stuk minder geworden onder meer doordat ook eigen personeel wordt ingezet om door kinderen opgelopen achterstanden weg te werken, in het kader van het NPO.

In het verslagjaar zijn er geen werkloosheidsuitkeringsverplichtingen geweest of ontstaan. Het nieuwe kabinet heeft inmiddels de scherpe kantjes van de WWZ voor het onderwijs afgeslepen, zodat min of meer de oude regeling rond aanstellingsverplichtingen weer geldt. Om te voorkomen dat onnodig uitkeringsverplichtingen ontstaan, is de administratie in overleg met het administratiekantoor zo ingericht dat tijdelijke contracten goed bewaakt worden.

Voor de werkloosheidsverzekering is net als bij de collectieve ziekteverzekering een wijziging aan de orde. Vanaf 1 augustus 2022 worden de regels bij het Participatiefonds aangescherpt en gaan schoolbesturen een groter eigen risico dragen. Hoe dit uitwerkt zal de komende jaren moeten gaan blijken.

7.4 Prestatiebox/professionalisering en begeleiding starters

In het schooljaar 2021-2022 is de prestatiebox opgeheven. Ongeveer de helft van de middelen is toegevoegd aan de lumpsum. Daarbij is afgesproken dat er ca € 20 per leerling besteed dient te worden aan culturele vorming. Binnen de PCBO is afgesproken om dit bedrag ook beschikbaar te stellen (ca € 15.000 op jaarbasis). Met de rest van het geld wordt een aparte bekostigingsregeling gefinancierd gericht op verdere professionalisering van personeel en schooldirecteuren en de begeleiding van starters. In 2021 is hiervoor ca € 30.000 beschikbaar gekomen wat mede gebruikt is voor de financiering van een medewerker die zich op begeleiding van nieuwe leerkrachten richt en voor de scholing van schooldirecteuren in ontwikkeling naar een bestuurdersfunctie.

7.5 Huisvesting

De PCBO Leiderdorp beschikt over vier gebouwen. Het schoolgebouw van de Regenboog is in 2016/2017 gerenoveerd. Samen met het openbaar onderwijs (PROO) en kinderopvang (FloreoKids) is daar nu het Kindcentrum Voorhof gevormd. Het onderhoud van het totale gebouw is door de gezamenlijke gebruikers ondergebracht in een stichting. Gezien de toename van het aantal leerlingen in de onderbouw zijn eind 2020 twee ruimtes, die gebruikt werden door het PCBO-bestuur, samengevoegd tot een extra lokaal. De bestuursruimte is inmiddels verplaatst naar de school Kastanjelaan. In de loop van 2022 zal opnieuw een extra klasruimte gecreëerd moeten worden zodat geleidelijk het aantal combinatieklassen verminderd wordt en in 2023 beëindigd. Het gebouw van de School Kastanjelaan is nieuw (2012). De in vorige jaren gesignaleerde opleveringsproblemen met klimaatregeling en energievoorziening zijn op een beheersbaar niveau gekomen, maar er wordt nog steeds aan verbetering gewerkt. De energielasten liggen na de nodige aanpassingen nu onder landelijk niveau, maar onderhoudskosten en vervangingslasten zijn erg hoog en blijven onderwerp van nader overleg met de gemeente. Het college van B en W heeft inmiddels ingestemd met ruimte-uitbreiding van het schoolplein, maar dat vereist een wijziging van het bestemmingsplan en dus duurt het nog wel even.

Mede als gevolg van de coronaproblemen is er meer aandacht voor de ventilatie van de gebouwen. Natuurlijke ventilatie via ramen en deuren heeft ook in 2021 de nodige extra energiekosten opgeleverd en is natuurlijk geen duurzame oplossing. Nader onderzoek heeft geleerd dat de problemen op de Regenboog en de Kastanjelaan beperkt zijn. Wel zijn op de Kastanjelaan voor de zomerperiode extra openslaande ramen in de lokalen aangebracht.

Op de Kastanjelaan waren enige aanpassingen in onderwijslokalen gewenst omdat deze te weinig ruimte boden aan grotere groepen kinderen. In 2020 heeft dit tot een aanpassing van de kleuterlokalen op de begane grond geleid en in 2021 zijn 3 lokalen op de eerste verdieping aangepast. Daarmee is dan voldoende ruimte gecreëerd. Omdat het hierbij niet om onderhoud maar om beperkte aanpassingen gaat die gezien de ouderdom van het gebouw niet in aanmerking komen voor (renovatie)bijdragen door de gemeente, moest voor de boekhoudkundige verwerking een oplossing worden gezocht. Uiteindelijk moeten, volgens de geldende regels, deze aanpassingen als investering worden gezien waarop in de komende jaren steeds een bedrag moet worden afgeschreven hetgeen in dit geval niet geheel opgaat omdat uiteindelijke renovatie of nieuwbouw ten laste van de gemeente komt.

Op 't Bolwerk en de Willem wordt nog gewerkt met traditionele verwarmings- en ventilatievoorzieningen. Mede door de omvang van het gebouw en de lokalen zijn de ventilatieproblemen op de Willem beperkt en kan verbetering wachten op de voorziene renovatie in 2024/25. Op 't Bolwerk zijn de problemen groter maar uiteindelijk is ervoor gekozen om, naast een paar kleine aanpassingen, te wachten op de renovatie die hopelijk eind 2022, begin 2023, kan starten.

Voor een eigen bijdrage in de renovaties ten behoeve van duurzaamheidsmaatregelen is een bestemmingsreserve gevormd van € 117.000. Voor 't Bolwerk is onder voorwaarden via de gemeente een -landelijke- ventilatiesubsidie van € 90.000 verkregen. Voor de Willem is inmiddels ook een aanvraag ingediend.

Mede door een verhoging van de onderhoudsdotatie van € 40.000 naar € 60.000 is de onderhoudsvoorziening gestegen van € 88.000 naar € 104.000. Inmiddels worden de richtlijnen voor de opbouw van de onderhoudsvoorziening vanaf waarschijnlijk 2023 gewijzigd zodat het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) fors gewijzigd moet worden. Dit zal naar verwachting gaan betekenen dat een flink bedrag uit de algemene reserve naar de onderhoudsvoorziening moet worden overgeheveld. Een probleem is daarbij wel dat het maken van een aangepast MJOP voor 't Bolwerk en de Willem moet wachten tot na de renovatie. Recent werd bekend dat een wijziging per 2023 weer ter discussie staat omdat sommige accountants menen dat bepaalde onderdelen van het groot onderhoud (bv vervangen van een nieuwe klimaatinstallatie) niet via een voorziening maar door middel van een investering in de boekhouding moeten komen te staan. Kortom, we gaan voorlopig nog even op de oude manier door, maar laten, in samenwerking met medegebruiker FloreoKids, wel een nieuw MJOP voor de Kastanjelaan maken.

7.6 Duurzaamheid

De afgelopen jaren heeft de PCBO het nodige geïnvesteerd in de duurzaamheid van de schoolgebouwen. De nieuwbouw en renovatie van de Kastanje en de Regenboog heeft bijgedragen aan een veel grotere duurzaamheid onder meer door de klimaatinstallaties, dubbele ramen, LED- verlichting, vloerverwarming e.d. Voor beide gebouwen staat de installatie van zonnepanelen nog op de verlanglijst waarbij de dakconstructies het niet makkelijk maken. De Willem en 't Bolwerk hebben beide al 7 jaar zonnepanelen en LED- verlichting. Ze staan ook allebei in het IHP van de gemeente als te renoveren gebouwen die aan de BENG-vereisten gaan voldoen.

LED-verlichting en zonnepanelen zijn in 2014 geleased bij gebrek aan liquide middelen. De leasetermijn van de LED-verlichting is in 2021 afgelopen zodat we daar nu echt aan gaan verdienen. Stoppen met lease van de zonnepanelen staat voor 2025 op de agenda.

7.7 Administratieve organisatie

In de afgelopen jaren is in overleg met administratiekantoor en accountant de nodige aandacht besteed aan de diverse onderdelen van de administratieve organisatie. Naast het managementstatuut werd in 2015 ook een handboek AO opgesteld en een treasury-statuut. Begin 2020 is een afzonderlijk inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. In sommige gevallen sluit de PCBO aan bij een collectieve inkoop samenwerking (bv. bij energie is vorig jaar via een landelijk collectief een 5-jarig contract gesloten) maar in de meeste gevallen zijn de inkoopbedragen laag en kan een met vergelijking van prijzen bij andere aanbieders en/of onderhandse aanbesteding worden volstaan. Het probleem bij inkoop tegen bedragen die in de buurt van strengere voorschriften komen is wel dat de PCBO vaak te groot voor het servet en te klein voor het tafellaken is. Maar veelal worden hier acceptabele oplossingen gevonden. Het treasury-statuut is volgens de wettelijke regelgeving. De factuuradministratie is geheel gedigitaliseerd en voorzien van diverse controlepunten. Medio 2016 zijn de schoolfondsen, duidelijk te onderscheiden, in de PCBO-administratie ondergebracht en daarmee ook onderdeel van het jaarverslag geworden. Geleidelijk aan begint deze werkwijze ook bij de scholen te wennen. Inmiddels is een controller aangetrokken om de bedrijfsvoering te versterken.

7.8 Privacy

Per 25 mei 2018 werd nieuwe (Europese) regelgeving rond privacy van kracht. Dit heeft bij de PCBO tot aanscherping van een aantal regels en procedures geleid. Er is een actueel privacyreglement van kracht geworden, er worden standaard afspraken gemaakt met leveranciers over het gebruik van persoonsgegevens, vastgelegd in een register van verwerkingen waarin alle door de PCBO gebruikte persoonsgegevens zijn vastgelegd. Een en ander wordt gemonitord en zo nodig geactualiseerd door een extern aangestelde functionaris gegevensbescherming (FG). De functionaris gegevensbescherming maakt jaarlijks een overzicht van de stand van zaken en eventuele gebreken. In het verslagjaar zijn geen onregelmatigheden t.a.v. te beschermen gegevens geconstateerd.

8. Onderwijs

8.1 Ontwikkeling

Op basis van de keuzes in het strategisch beleidsplan en het onderwijskundig beleidsplan is besloten om niet elke school eigen lesmethoden te laten aanschaffen, maar om in gezamenlijk overleg methoden te kiezen die op alle vier de scholen worden toegepast. De verschillen in leerlingenpopulatie in Leiderdorp zijn niet zodanig dat er verschil in methoden moet zijn. Dezelfde methoden bieden de mogelijkheid voor een meer gedegen afweging, een efficiënte inkoop en onderlinge uitwisseling van ervaringen en 'best practices'.

Overigens wordt bij dit alles onderkend dat een goede lesmethode veel kan helpen, maar dat het uiteindelijk gaat om de kwaliteit van de leerkrachten. Via scholing, coaching en intervisie wordt hier veel in geïnvesteerd, onder meer door interscolaire intervisiegroepen. Door de coronaproblemen is hier helaas ook in 2021 minder tijd aan besteed dan was beoogd. De komende jaren valt hier absoluut het nodige in te halen.

Op basis van de zogeheten NPO-menukaart is op de scholen gekozen voor verschillende vormen van effectieve interventies die het onderwijs versterken. Van werken in kleine groepen, individuele begeleiding, extra ateliers, meetinstrumenten en externe RT tot volledige klassensplitsingen. Stichtingsbreed is gekozen voor een scholingsaanpak op het gebied van feedback, op basis van onderzoek het meest effectief om achterstanden en vertragingen zo ver en snel mogelijk in te lopen. Alle scholen volgen hierover scholingsbijeenkomsten en worden met vervolgoopdrachten en evaluaties aan het werk gezet. Hoewel corona veel van de bijeenkomsten naar het digitale heeft gedwongen (met alle nadelen van dien) blijven we dus zeker oog houden voor de voortdurend gewenste kwaliteitsimpulsen.

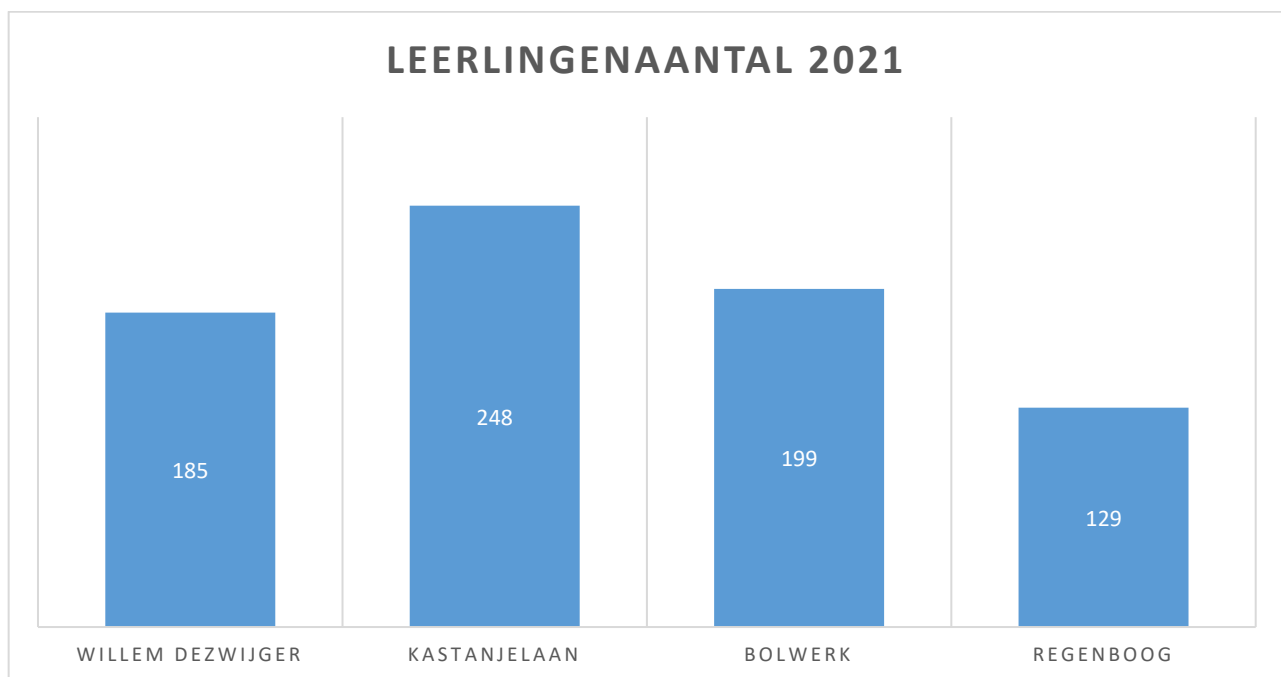
Met behulp van de GGD Leiden en in samenwerking met kinderopvang FloreoKids is een breed gedragen sociaal veiligheidsbeleid opgesteld. Daarbij gaat het om hoe te handelen bij grensoverschrijdend gedrag, omgang met seksualiteit, huiselijk geweld, crisissituaties tot aan privacyregels voor sociale media en een beroepscode voor professionele medewerkers toe. Implementatie naar de teams is gerealiseerd maar verdient jaarlijks opnieuw aandacht. Inmiddels hebben alle vier de scholen op basis van deze aanpak het vignet Gezonde School van het Trimbos instituut gekregen.

Voor wat betreft de aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling is in samenwerking met ParnasSys een werkmethode ingevoerd die samen met een overzicht van de cognitieve ontwikkeling van kinderen twee keer per jaar, per kind en per groep, een evaluatie mogelijk maakt. Uit de NPO-middelen is de invoering van HiRO mogelijk geworden, waarbij met behulp van Judo- technieken kinderen worden getraind in de praktische realisatie van waarden en normen in hun gedrag (respect, samenwerking, vertrouwen e.d.) De uitvoering hiervan heeft tot nu toe zowel bij kinderen, leerkrachten als ouders veel waardering opgeleverd.

8.2 Leerlingen

Op de teldatum 1 oktober 2021 telden de verschillende scholen samen in totaal 761 leerlingen, een stijging van 10 ten opzichte van 1 oktober 2020 (751 leerlingen). Dit ondanks de (geplande) vermindering van het aantal groepen op de School Kastanjelaan.

Met kleine schommelingen is op alle scholen sprake van stabilisatie of beperkte stijging. Gezien de druk die het leerlingaantal legde op het gebouw en de omgeving, is besloten de groei van de School Kastanjelaan af te remmen. Dit hangt ook samen met het streven naar behoud van de menselijke maat. Directeur en personeel moeten de kinderen, hun ouders en elkaar goed kennen. Geleidelijk aan daalt het aantal leerlingen op de School Kastanjelaan. Om het totaal aantal leerlingen van de PCBO in stand te houden zullen de andere scholen dus enige groei moeten gaan krijgen. Dit gebeurt nu al bij de Willem de Zwijgerschool maar in het bijzonder bij de Regenboog is het streven hierop gericht. De hier beschreven ontwikkeling bij de School Kastanjelaan is dus tot nu toe op de andere scholen gecompenseerd.

Aantal leerlingen per 1 oktober

	2018	2019	2020	2021	2022 (Prognose)
Willem de Zwijger	164	165	171	185	201
Kastanjelaan	282	281	266	248	231
Bolwerk	187	197	195	199	191
Regenboog	93	102	119	129	134
TOTAAL	726	745	751	761	757

8.3 CITO

Een indicatie voor de kwaliteit van het (cognitieve) onderwijs is de zogenaamde CITO-toets. Over de waarde hiervan is veel verschil van mening. Het is een momentopname en het is belangrijker om zicht te houden op de ontwikkeling van individuele leerlingen in de cognitieve vakken dan dat het iets zegt over de kwaliteit van een school die over nogal wat meer gaat. De waarde van de eindtoets van groep 8 wordt mede bepaald door de toevallige samenstelling van een groep. De kwaliteit van een school met een gemêleerde samenstelling zou ondanks een lagere CITO-score weleens hoger kunnen zijn dan een school met grotendeels HBO/WO opgeleide ouders. Het kan ook zomaar zijn dat een school eenmalige uitschieters naar boven of beneden heeft op basis van de groepssamenstelling. Zo'n uitschieter naar beneden heeft 't Bolwerk gekend zowel in 2018 als 2019. Kortom, het (doorgesloten) belang dat zeker aan de CITO Eindtoets wordt gehecht valt te relativiseren, maar het is wel een goed hulpmiddel om individuele leerprestaties te volgen. Inmiddels bestaan er naast CITO nog 4 andere toetsen waarvan de resultaten niet of nauwelijks vergelijkbaar zijn met CITO. Meer dan 50% van de scholen neemt inmiddels een andere dan de CITO Eindtoets af.

Nadat de functie van de toets enkele jaren geleden door de overheid tot 'tweede objectieve gegeven' ná de zienswijze van de school is benoemd, is de wijze waarop deze toets wordt afgenomen en de waarde die hij (niet) heeft weer enkele jaren verder bediscussieerd. In het kader van gelijke kansen gaat de toets vanaf 2023 'doorstroomtoets' heten met een afnamemoment eerder in het schooljaar, voorafgaand aan eventuele aanmeldingen bij het VO. Voor de beoordeling van de prestaties van leerlingen wordt stapsgewijs meer aangesloten bij de zogeheten referentieniveaus, eerder dan bij een landelijk gewogen toetsscore.

Uitslagen CITO Eindtoets

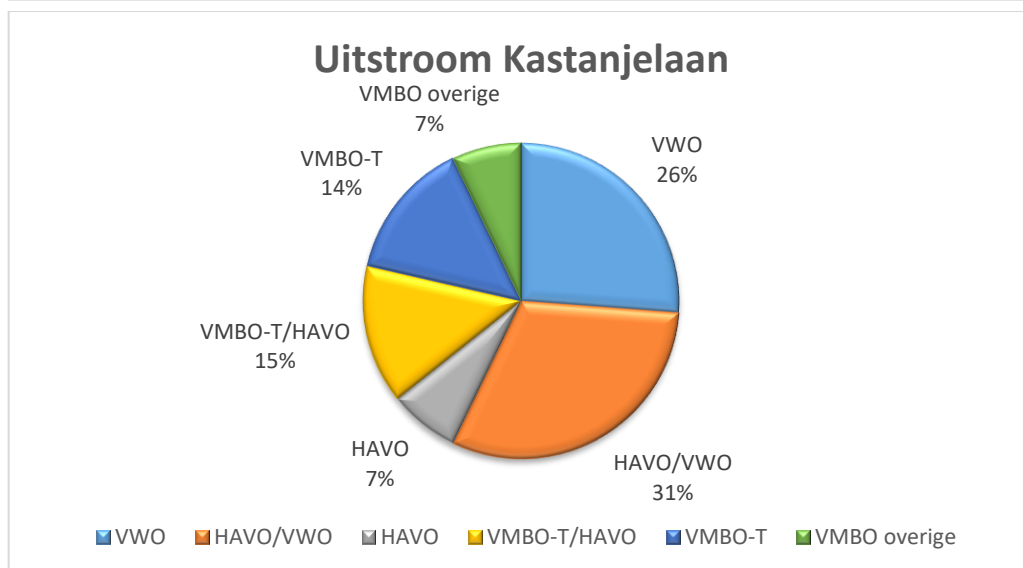
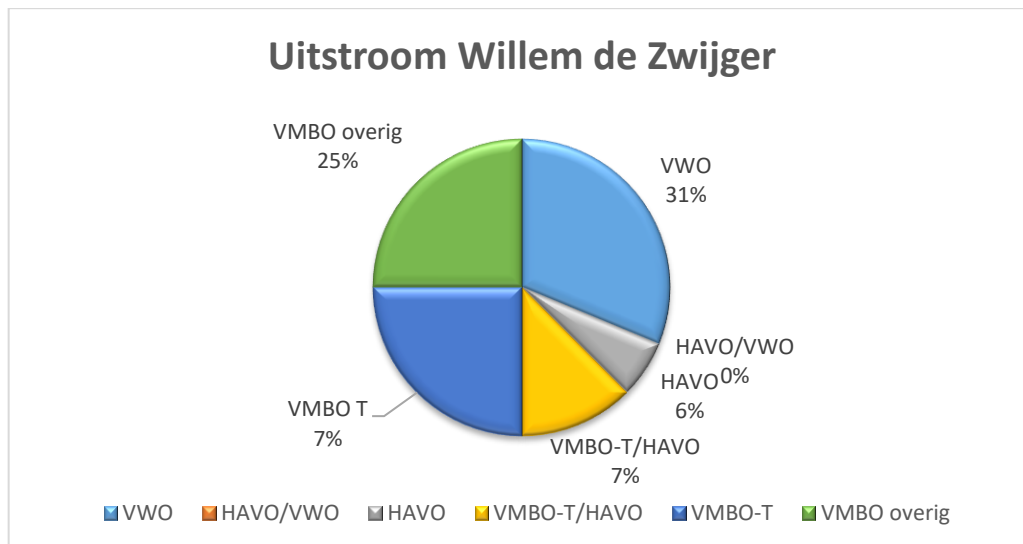
	2018	2019	2020	2021
Willem de Zwijger	537,6	537,1	n.v.t.	533,5
Kastanjelaan	538,5	538,5	n.v.t.	539,3
't Bolwerk	530,0	531,6	n.v.t.	539,5
Regenboog	542,8	542,2	n.v.t.	539,7
<i>Landelijk gemiddelde</i>	<i>535,6</i>	<i>535,7</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>534,5</i>

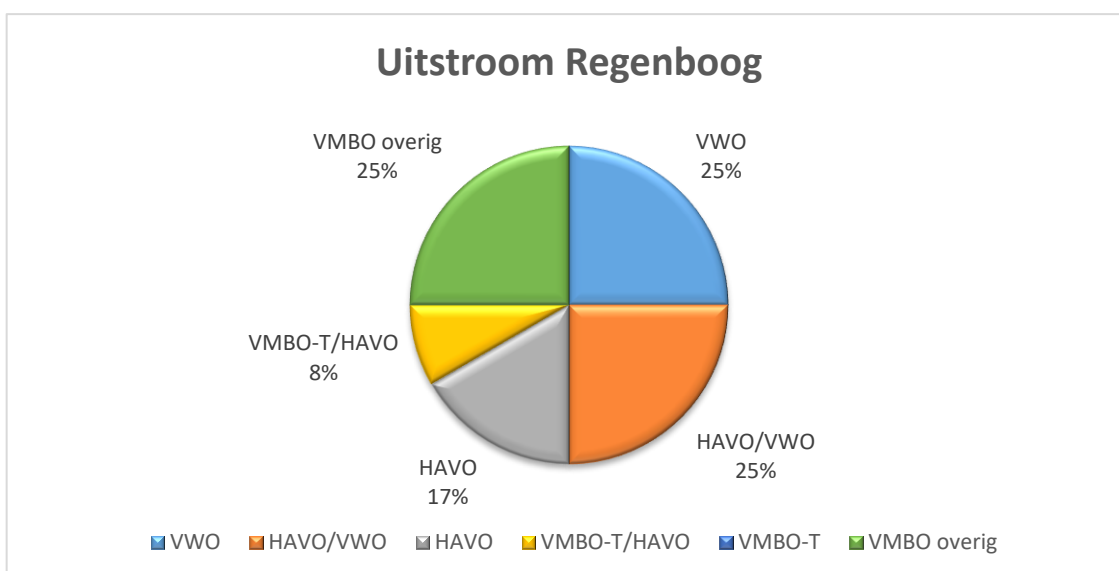
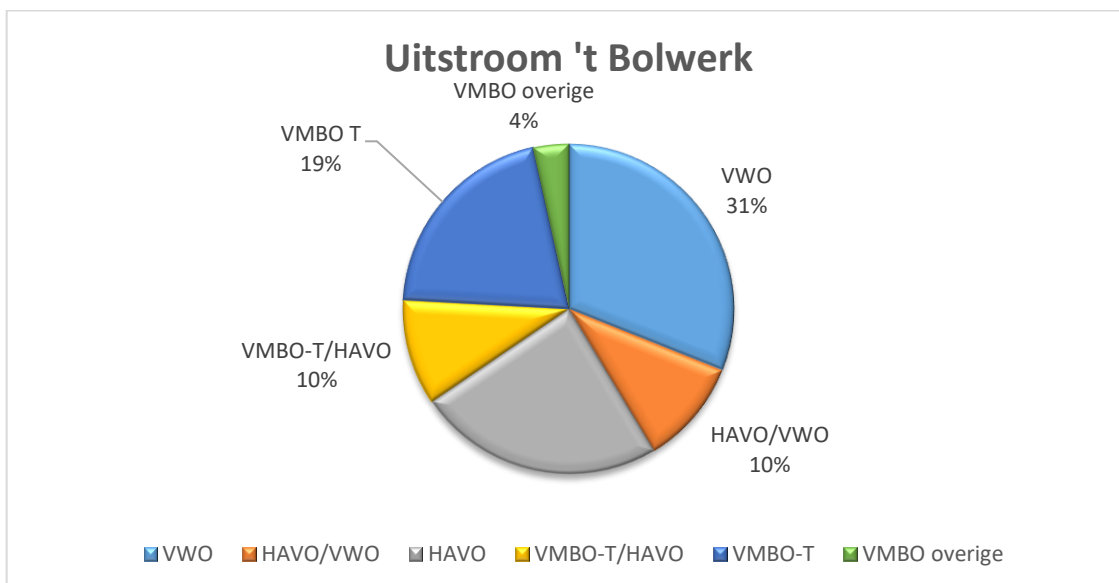
Door de coronasituatie zijn in 2020 de CITO-eindtoetsen van overheidswege geschrapt. De scores over 2021 laten zien dat de invloed van corona nog relatief beperkt was. De scores van 3 van de 4 scholen waren flink boven het landelijk gemiddelde. Gezien de zwakte van de groep was de score van de Willem toch een stuk hoger dan verwacht. Overigens zeggen deze scores niets over wat zonder corona bereikt had kunnen worden. Bij de afronding van dit verslag waren de scores 2022 nog niet bekend maar de verwachting is wel dat corona een grotere invloed zal hebben.

Omdat we het gebruik van CITO in de groepen 3 t/m 7 als hulpmiddel voor groeiobservatie willen verbeteren, wordt al enige tijd geïnvesteerd in versterking van het HandelingsGericht Werken en de toepassing van differentiatie bijv. via Klasseplan. Het is zaak om de aandacht niet te laten verslappen!

8.4 Schoolkeuze vervolgonderwijs

Over het algemeen geeft de schoolkeuze Voortgezet Onderwijs een goede indicatie van het niveau van de leerlingen. Sinds enkele jaren is deze keuze niet primair afhankelijk van de uitkomsten van de CITO-toets, maar van het advies van de leerkracht. Over enige tijd wordt de werkwijze bij advisering over het vervolgonderwijs opnieuw aangepast vanuit de veronderstelling dat daarmee kinderen van lager opgeleide ouders een sterker meebepalende toetswaardering krijgen. Bijgaand een overzicht van de uitstroom in 2021 van onze vier scholen.

8.5 Klachtenregeling, tevredenheidsonderzoeken

De Stichting PCBO kent een eigen klachtenregeling, onder meer zichtbaar op de website. In 2021 zijn geen klachten op basis van de regeling ingediend.

In 2021 is een oudertevredenheidsonderzoek op alle vier de scholen gehouden. De algemeen gemiddelde tevredenheid ligt met 7,9 hoger dan het landelijk gemiddelde (7,65) en is ook hoger dan in 2020. De uitkomsten zijn in de teams en met de MR'en besproken maar gaven geen aanleiding tot bijzondere aandachtspunten.

In 2021 vond ook weer een tevredenheidsonderzoek onder leerlingen plaats. Ook daar bleek de score met gemiddeld 8,3 hoger dan het landelijk gemiddelde (8,2). Aan enkele minder gewaardeerde punten wordt inmiddels gewerkt. Dat geldt vooral voor de ruimte op het schoolplein van de School Kastanjelaan waar de bovenbouw erg tekortkomt (zie ook 7.5). Het leerlingtevredenheidsonderzoek vindt ook in 2022 weer plaats, evenals een tevredenheidsonderzoek onder personeel. In alle onderzoeken is speciale aandacht geweest voor de (corona)verwikkelingen die het jaar hebben getekend.

De feedback die deze onderzoeken oplevert wordt beschouwd als bouw materiaal voor de verdere versterking van het PCBO-onderwijs.

8.6 Kwaliteitsonderzoek Inspectie Onderwijs

Sinds 2017 heeft geen inspectieonderzoek plaatsgevonden. Wel was er incidenteel contact met de inspecteur om de stand van zaken te bespreken. Dit gaf geen aanleiding voor nader onderzoek, de scholen zijn op peil. Waarschijnlijk zullen in het najaar van 2022 weer enkele 'echte' inspectieonderzoeken plaatsvinden.

8.7 Onderzoek en internationalisering

Gezien de omvang en prioritering van de PCBO wordt geen tijd gespendeerd aan eigen activiteiten op het gebied van onderzoek en internationalisering.

9 Financiën

9.1. Verkort overzicht

In het onderstaand overzicht is een verkorte resultatenrekening en balans opgenomen. Een meer uitgebreid overzicht is te vinden in dit verslag onder B in de jaarrekening, waaronder ook de staat van baten en lasten 2021.

Financiële positie

RESULTAAT

De Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp heeft over het boekjaar 2021 een resultaat behaald van € 264.251. Het over het boekjaar 2020 behaalde resultaat bedroeg € 37.141. De resultaten over beide jaren zijn als volgt tot stand gekomen.

	Realisatie 2021 x € 1.000	Begroting 2021 x € 1.000	Realisatie 2020 x € 1.000
Baten			
Rijksbijdragen OCW	4.995	4.486	4.518
Overige overheidsbijdragen	4	0	18
Overige baten	153	159	156
	<u>5.152</u>	<u>4.645</u>	<u>4.692</u>
Lasten			
Personele lasten	3.924	3.755	3.792
Afschrijvingen	118	113	108
Huisvestingslasten	315	298	309
Overige instellingslasten	530	528	445
	<u>4.887</u>	<u>4.694</u>	<u>4.654</u>
Saldo baten en lasten	265	-49	38
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	-1	0	0
Financiële lasten	0	0	0
	<u>-1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Exploitatieresultaat	264	-49	38

Mutatieoverzicht	Mutatie T.o.v. vrg jr x € 1.000	In %	Mutatie T.o.v. bgr x € 1.000	In %
Rijksbijdragen OCW	477	11%	509	11%
Overige overheidsbijdragen	-14	-78%	4	0%
Overige baten	-3	-2%	-6	-4%
	460	10%	507	11%
Personele lasten	132	3%	169	5%
Afschrijvingen	10	9%	5	4%
Huisvestingslasten	6	2%	17	6%
Overige instellingslasten	85	19%	2	0%
Doorbetalingen aan schoolbesturen	0	0%	0	0%
	233	5%	193	4%
Saldo baten en lasten	227,0		314,0	
Financiële baten en lasten	-1,0		-1,0	
Exploitatieresultaat	226,0		313,0	

9.2. Toelichting

9.2.1. Algemeen

De afgelopen jaren is een goede balans gevonden tussen wederopbouw van het weerstandsvermogen en het investeren in kwalitatieve verbetering van het onderwijs. Extra rijksmiddelen hebben daartoe bijgedragen, maar de belangrijkste structurele verbetering is een betere beheersing van de personele kosten geweest. Ook in 2021 zijn we erin geslaagd om niet meer dan 80% van het totale budget uit te geven aan personele kosten. Een complicatie hierbij is wel de personele inzet ten laste van de coronasubsidies. Gewenning ligt op de loer. Ook de komende jaren moeten we een blijvend onderscheid maken tussen de structurele personele inzet en de extra gesubsidieerde inzet om over een paar jaar niet op een te hoog uitgavenniveau te zitten.

Deze personele bewaking gecombineerd met een aantal tegen elkaar wegvallende plussen en minnen hebben uiteindelijk tot een positief resultaat geleid van ca € 110.000 naast een reservering van € 150.000 coronagelden voor de komende jaren.

9.2.2. Staat van baten en lasten

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	Realisatie	Begroot	Realisatie
Verkorte resultatenrekening (x € 1.000)	2021	2021	2020
Ministerie OCW	4.995	4.486	4.518
Overige overheidsbijdragen	4	0	18
Overige baten	153	159	156
Totaal baten	5.152	4.645	4.692
Personele lasten	3.924	3.755	3.792
Afschrijvingen	118	113	108
Huisvestingslasten	315	298	309
Overige instellingslasten	530	528	445
Totaal lasten	4.887	4.694	4.654
Saldo baten en lasten	265	-49	38
Financiële baten	-1	0	0
Exploitatieresultaat	264	-49	38

Baten

De extra rijksbijdragen ten opzichte van de begroting bedroegen in 2021 ca. € 500.000. Dit is een gevolg van eerdere cao-aanpassingen maar vooral van de coronasubsidies zoals die in paragraaf 6.1 nader zijn toegelicht. Opvallend is nog steeds dat de vergoedingen voor personele kosten vooral als gevolg van cao-aanpassingen al enige jaren fors stijgen maar dat de materiële kostenvergoeding voor leermiddelen, huisvesting en organisatiekosten al langer ten onrechte vrijwel constant blijft. Politiek wordt een zwaar punt gemaakt van vrijwillige ouderbijdragen voor niet-vergoede kosten maar wordt niet overwogen om dit probleem op te lossen met een hogere kostenvergoeding in combinatie met het maximeren of verbieden van ouderbijdragen.

Lasten

Personele lasten

De personele lasten over 2021 zijn ca. € 170.000 hoger geweest dan de begroting. Dit was deels het gevolg van de doorwerking van cao-wijzigingen maar vooral van de extra inzet van personeel met behulp van de coronasubsidies. De vervangingskosten als gevolg van ziekte (o.m. corona) waren met € 106.000 ongeveer € 30.000 hoger dan begroot. Tezamen met de kosten van de verzekering tegen ziekte en arbeidsongeschiktheid waren de kosten gerelateerd aan ziekte ongeveer € 180.000. Daartegenover stonden uitkeringen van de verzekering en UWV (zwangerschapsverlof) die in totaal € 130.000 opleverden.

Investeringen

De investeringen waren € 60.000 hoger dan begroot. Dit is met name het gevolg van een aanpassing van een drietal lokalen van de school Kastanjelaan en de meerdere aanschaf van nieuw meubilair op de Willem en 't Bolwerk. Inmiddels is na overleg met de accountant afgesproken dat het, gezien de kwaliteit van het aangeschafte meubilair, mogelijk is om de afschrijvingstermijn van meubilair van 15 naar 20 jaar te verhogen.

9.2.3. Balans en resultaatsbestemming

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	Balans	Balans
Verkorte balans (x € 1.000)	31-12-2021	31-12-2020
Activa		
Materiële vaste activa	941	904
Financiële vaste activa	0	0
Vorderingen	248	265
Liquide middelen	793	465
Totaal	1.982	1.634
Passiva		
Eigen vermogen	1.322	1.058
Voorzieningen	152	123
Schulden lang	0	0
Schulden kort	508	453
Totaal	1.982	1.634

Activa

Onder de activa is vooral de stijging van de liquide middelen meldenswaard (ca. € 325.000). Dit is voor een belangrijk deel het gevolg van de (nog niet uitgegeven) coronasubsidies. Als gevolg hiervan hebben we op de diverse bankrekeningen van de stichting forse saldi staan waar we als gevolg van de negatieve rente nauwelijks van kunnen profiteren. Door de verbouwing op de Kastanjelaan als investering te beschouwen moet wel opgemerkt worden dat hierdoor de boekwaarde materiële vaste activa in de vorm van gebouwen nu meer dan € 534.000 bedraagt terwijl dit in de toekomst niet tot nieuwe investeringen leidt. Dit geldt wel voor inventaris en apparatuur en overige materiele vaste activa.

Passiva

Onder de post bestemmingsreserve (privaat) is het saldo van de schoolfondsen opgenomen (€ 86.000). De bestemmingsreserve (publiek) ten behoeve van de renovatieplannen in het nieuwe integraal huisvestingsplan is gehandhaafd op € 117.000. De totale eigen bijdrage in de vernieuwbouwplannen van Bolwerk en Willem bedraagt ca. € 250.000. De vraag is echter of het zinvol is dit hele bedrag in een bestemmingsreserve onder te brengen omdat het na de uitgave waarschijnlijk als investering met een afboeking over een flink aantal jaren zal gaan.

De onderhoudsvoorziening is met ca. € 16.000 gestegen naar € 104.000. De vraag is hoe met deze dotatie om te gaan na renovatie van 't Bolwerk en de Willem. De nieuwe regelgeving rond de onderhoudsreserve zal volgend jaar resulteren in een aangepast meerjaren onderhoudsplan waar naar verwachting een flink bedrag van de algemene reserve moet worden overgeheveld. Daarbij zullen dan ook de nieuwe onderhoudsplannen van de gerenoveerde scholen betrokken worden. Er is in ieder geval geen aanleiding om de dotatie in dit stadium te verlagen.

Resultaatsbestemming

	Stand 31-dec-20	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-21
	€	€	€	€
Algemene reserve	858.110	114.290	0	972.400
Reserve NPO gelden	0	90.865	0	90.865
Reserve Extra handen in de klas (EHK)	0	56.115	0	56.115
Reserve vernieuwbouw	117.000	0	0	117.000
Reserve schoolactiviteiten	83.132	2.981	0	86.113
	<u>1.058.242</u>	<u>264.251</u>	<u>0</u>	<u>1.322.493</u>

Het resultaat van de exploitatierekening is € 260.000 welk bedrag op de balans deels wordt opgenomen in de bestemmingsreserve NPO/Corona (€ 146.000) en voor het overige is toegevoegd aan de algemene reserve. Dat de algemene reserve excl. bestemmingsreserves nu meer dan € 970.000 bedraagt mag tot tevredenheid stemmen.

Eigen vermogen

Om het te veel oppotten van geld bij onderwijsinstellingen te voorkomen heeft de inspectie mede als taak gekregen om het gesprek aan te gaan met besturen van wie het vermogen boven een signaleringswaarde ligt om te bezien wat hiervan de motivatie is. Onderstaand is de berekening opgenomen waaruit blijkt dat de PCBO met haar vermogen bijna € 30.000 boven de signaleringswaarde ligt. Gezien het feit dat een flink deel vastligt in niet rendabele stenen en daarnaast ook de nodige bestemmingsreserves, zien we een eventueel gesprek met de inspectie met vertrouwen tegemoet.

Signaleringswaarde eigen vermogen	Aanschafwaarde	Bedrag
Gebouwen	746.163	473.814
Boekwaarde resterende va omvangafhankelijke rekenfactor baten	406.647	406.647
0,05* baten > 12 miljoen	5.152.020	414.714,98
0,05- 0,1 logaritmisch aflopend naar baten <12 miljoen en > 3 miljoen		
300.000 bij baten < 3 miljoen		
Rekenfactor	8,0%	
Normatief eigen vermogen		1.295.175
Eigen vermogen		1.322.493
Privaat vermogen		-
Feitelijk eigen vermogen		1.322.493
Te beoordelen vermogen t.b.v. bovenmatig		27.318
Ratio eigen vermogen		1,02

9.2.4. Kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kan een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt. Duidelijk is dat de diverse kengetallen de door de Inspectie Onderwijs gehanteerde streefwaarden geen alarmbellen hoeven te laten rinkelen.

<u>Kengetallen</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>Signaleringswaarde</u>
<u>Liquiditeit</u> (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>) De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. De liquiditeitspositie geeft de situatie per 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.	2,05	1,61	> 1
<u>Solvabiliteit</u> (<i>Eigen vermogen -excl. voorzieningen- / totale passiva</i>) De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is aan al haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen aan.	0,67	0,65	> 0,3
<u>Solvabiliteit 2</u> (<i>Eigen vermogen -incl. voorzieningen- / totale passiva</i>)	0,74	0,72	> 0,4
<u>Rentabiliteit</u> (<i>Resultaat / totale baten</i>) De rentabiliteit geeft de winstgevendheid van de organisatie aan uitgedrukt in een percentage van de totale baten.	5,13%	0,79%	0%
<u>Weerstandsvermogen</u> (<i>totale reserves -/- MVA / totale baten * 100%</i>) Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is om financiële tegenvallers met eigen middelen op te vangen.	7,40%	3,29%	>5%
<u>Huisvestingsratio</u> (<i>huisvestingslasten + afschr. Gebouwen</i>)/totale lasten De huisvestingsratio geeft het aandeel huisvestingslasten aan in de totale lasten.	6,81%	7,00%	< 10%
<u>Personele lasten / totale lasten * 100%</u> Dit kengetal geeft het percentage weer van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten.	80,31%	81,47%	85%
<u>Materiële lasten / totale lasten * 100%</u> Dit kengetal geeft het percentage weer van de materiële lasten ten opzichte van de totale lasten.	19,69%	18,53%	15%
<u>Absolute omvang liquide middelen</u> Dit kengetal geeft de omvang van de liquide middelen weer per einde kalenderjaar.	793.252	465.315	> 100.000

9.3. Schoolfondsen

Elk van de scholen kent een eigen schoolfonds dat gevoed wordt door ouderbijdragen.

De saldi van de schoolfondsen per 31 december worden sinds 2015 jaarlijks op de balans van de stichting PCBO Leiderdorp zichtbaar gemaakt als aparte (private) bestemmingsreserve. Aangezien de besteding van de gelden complementair is aan de doeleinden van de scholen, zal jaarlijks in dit verslag ook enige aandacht aan deze geldstroom worden gegeven. De hoogte van de ouderbijdrage wordt bepaald per school en ligt nu op een bedrag tussen € 37,50 en € 60,- per leerling. Door deze verschillen ontstaat de situatie dat de ene school meer middelen heeft dan de andere. Landelijk speelt deze discussie al langere tijd vooral ook omdat sommige scholen wel erg hoge “vrijwillige” ouderbijdragen vragen (€ 250 komt bijv. ook voor). Wat dat betreft zijn de verschillen bij de PCBO-scholen nog beperkt, maar het blijft jammer dat we er niet in slagen een voor elke school gelijk bedrag af te spreken. De recente nieuwe regelgeving omtrent de vrijwilligheid van ouderbijdragen incl. schoolreisje en kamp is begrijpelijk maar zou ook ongewenste effecten kunnen hebben omdat bij te lage bijdragen activiteiten gewoon niet door kunnen gaan.

De ouderbijdragen worden besteed aan niet in de onderwijsbudgetten opgenomen zaken zoals attenties, afscheid groep 8, Kerst, Pasen, pleinfest en dergelijke. Schoolreisje en/of kamp wordt apart in rekening gebracht. Hiernaast kunnen er nog wat inkomsten zijn door verhuur van ruimten. Bij de Kastanjelaan worden huurinkomsten gebruikt voor gezamenlijke activiteiten met FloreoKids (kinderopvang). Een bijzondere categorie van inkomsten en uitgaven wordt gevormd door geldinzameling voor goede doelen, terwijl soms ook een subsidie voor een bijzondere activiteit of voorziening in de wacht wordt gesleept.

Elk van de scholen heeft een aparte afwikkeling van de kosten, die ouders in rekening worden gebracht voor de tussenschoolse opvang. In feite is dit een tussenrekening, omdat de middelen worden afgedragen aan de stichting PCBO die centraal de opvang aan FloreoKids betaalt. Een klein deel mogen scholen zelf besteden aan aanvullende voorzieningen voor de tussenschoolse opvang. Nog niet aan de stichting afgedragen bijdragen voor de betaling aan FloreoKids vormen onderdeel van de in de private bestemmingsreserve opgenomen middelen.

9.4. Treasury

De Stichting PCBO Leiderdorp beschikt vooralsnog niet over de middelen die een eigen treasury beleid nodig maken. De eigen middelen liggen vast in gebouwen, inventaris, lesmiddelen en apparatuur terwijl bankrekeningen geen rente dragen. Desondanks is op grond van de geldende overheidsverplichtingen in 2015 een treasury beleid vastgesteld. Dit beleid is op basis van de nieuwe overheidsrichtlijnen inmiddels bijgesteld. Gelden anders beleggen dan via een gebruikelijke spaarrekening is niet aan de orde en kost momenteel geld in plaats van dat het iets opbrengt.

9.5. Interne beheersing en controle

De begroting is een taakstellend budget, waarvoor een aantal budgethouders deels gemandateerd is. Dit is ook vastgelegd in het managementstatuut. Om de taken, bevoegdheden

en verantwoordelijkheden bij de budgethouders neer te kunnen leggen, moeten zij voldoende mogelijkheden hebben om informatie te krijgen over de realisatie van de begroting en moeten zij de lasten kunnen beheersen.

Zowel de personele als de materiële mutaties (facturen) worden digitaal doorgegeven en verwerkt in de administratie.

De realisatie is te benaderen via het online management- informatiesysteem OHMIX. Hierin zijn de financiële gegevens te raadplegen op het gebied van baten en lasten en ook de balanspositie. De informatie wordt dagelijks verwerkt. Via het informatiesysteem is voor bestuur en scholen ook personele informatie beschikbaar in zowel omvang als in geld.

9.6. Risico's

In de afgelopen jaren is er geen afzonderlijk risicobeheersingssysteem gehanteerd. De Stichting en de scholen zijn erg overzichtelijk mede door een vergaande harmonisering van de bedrijfsvoering. Basisgegevens over inkomsten en uitgaven, leerlingaantal, ziekteverzuim e.d. werden en worden ook zonder systeem goed in de gaten gehouden. Om hier toch een meer systematisch karakter aan te geven zal voor eind 2022 met hulp van de controller een kwartaalrapportage worden ingericht waarin de meest essentiële managementgegevens zijn opgenomen. Met behulp daarvan kunnen de risico's nog beter worden bewaakt. Hieraan zal een doorlopende meerjaren-prognose worden toegevoegd.

De ontwikkeling van het leerlingaantal werd in het vorige jaarverslag als grootste risico genoemd. Niet alleen omdat dit via de vergoeding per leerling een belangrijke inkomstenbron vormt, maar ook omdat daling van de schoolomvang beneden 180 leerlingen tot afbouw van de zogenaamde BRIN-vergoeding leidt. Op basis van door in opdracht van de gemeente Leiderdorp gemaakte prognoses werd voor het hele dorp de komende jaren een daling van het aantal leerlingen oplopend tot 10% voorzien. In de nieuwste prognoses wordt nu uitgegaan van stabilisatie en er is geen aanleiding om daar veel verandering in te verwachten. Dat maakt het risico voor PCBO lager, maar het zal er op basis van onderlinge concurrentie met andere scholen in het dorp altijd zijn. Tot dusver is het niet gelukt hierover met andere besturen harde afspraken te maken bijv. via maximering van het aantal leerlingen per school.

Vastgesteld kan inmiddels worden dat het leerlingaantal zoals gehoopt en verwacht zich nu stabiliseert rond 750. De geplande geleidelijke daling van het aantal leerlingen op de School Kastanjelaan van ca. 280 naar ca. 220 leerlingen heeft daar door de stijging op andere scholen naar verwachting geen negatieve invloed op. De ontwikkeling van dit aantal gecombineerd met maatregelen om te streven naar een gemiddelde groepsgrootte van 24 à 25 leerlingen, moet het risico de komende jaren beheersbaar houden. De bevordering van de kwaliteit van het onderwijs is hierbij de sleutel.

De omvang van het aantal leerlingen is bepalend voor de OCW-vergoedingen. Een belangrijke factor is daarbij de zogenaamde BRIN-vergoeding, een vaste voet per school in de financiering. Wanneer een school met BRIN in Leiderdorp meer dan drie jaar onder de 180 leerlingen daalt, vervalt deze vaste voet. Doordat dit aan de orde was bij de Regenboog en op termijn wellicht ook

de Willem de Zwijgerschool zijn deze scholen per 1 augustus 2016 formeel samengevoegd, zodat het verlies ook voor de komende jaren tot één BRIN-nummer is beperkt. Een aan de samenvoeging verbonden vergoeding voor een periode van zes jaar is aangevraagd en bedroeg in 2020 ongeveer € 90.000 per jaar. Omdat dit bedrag medio 2022 wegvalt is het zaak dit in het meerjarenperspectief te betrekken.

Een ander risico is de liquiditeit. De afgelopen jaren is die flink verbeterd maar blijft punt van aandacht.

Voor wat betreft het onderhoud voorzien we vooralsnog, door de gedane investeringen, weinig risico's, zeker ook na renovatie van de Regenboog en de verwachte plannen in het nieuwe integraal huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Leiderdorp.

De eerder, ook landelijk, genoemde risico's met passend onderwijs blijken tot nu toe in de praktijk mee te vallen. Er wordt geen noodzaak voor een afzonderlijke voorziening gezien.

De vanaf 2023 voorziene wijzigingen in de financieringssystematiek van basisscholen (onder meer financiering op basis van kalenderjaar in plaats van schooljaar) heeft op basis van eerste doorberekeningen weinig effect voor het PCBO-budget.

9.7. Continuïteitsparagraaf

In de door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting 2022 is een meerjarenbegroting opgenomen, die uitgaat van een stabilisatie van het aantal leerlingen op ongeveer 760 en een daarbij passende personeelsbezetting van 49 à 50 fte. Daarbij is uitgegaan van de verwachting dat de geplande daling van het aantal leerlingen op de School Kastanjelaan wordt gecompenseerd door stijging op met name de Willem en de Regenboog.

Uit de berekeningen blijkt dat daarbij de financiële situatie ook stabiliseert, zij het dat de afgelopen jaren hebben geleerd dat een behoedzaam beleid ook een verder geleidelijke versterking kan opleveren. Het kan echter geenszins de bedoeling zijn om geld onnodig op te potten: "Het kapitaal behoort op het veld te staan".

De kwaliteit van de schoolgebouwen is behoorlijk op orde maar gezien de nieuwe regelgeving is het wel zaak hier de komende jaren voldoende middelen voor te blijven reserveren. Het zou mooi zijn als het rijk naast meer regels ook meer geld voor huisvesting zou leveren.

De omvang van het weerstandsvermogen wordt vertekend door de daarin opgenomen verbouwingsinvesteringen (2010) in de Willem de Zwijgerschool (boekwaarde eind 2019 € 475.000) en Kastanjelaan (€ 54.000). In de zg DON normering wordt uitgegaan van een weerstandsvermogen met een minimum van 10% van de jaarlijkse baten. In de kerncijfers 2021 is sprake van 7,4 vrij besteedbaar weerstandsvermogen terwijl de inspectie 5% als minimum ziet. Er is echter ook een redenering op te bouwen die uitgaat van ca 15% van het begrotingsbudget ofwel tot een bedrag van ca € 600.000 .. Het laatste bedrag correspondeert met ca 2 maanden personeelslasten en dat lijkt een goed richtsnoer. Vooralsnog richten we ons op 10%.

Bij dit alles is er ook na verschillende fusiemislukkingen geen enkele aanleiding om af te zien van het streven naar een nauwere samenwerking met een of meerdere andere schoolbesturen. Dat kan immers bijdragen aan meer continuïteit en stabiliteit door kwaliteitsverhoging vooral in bestuur en ondersteuning. Tegelijkertijd blijft een belangrijk uitgangspunt dat we veel waarde hechten aan de bereikte onderlinge samenwerking van de scholen en niet terug willen naar het

ieder-voor-zich model. De verwachting is dat we ons vooralsnog moeten richten op versterking van het huidige standalone model. En daar is naar onze ervaring niks mis mee!

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Trend
Ontwikkelingen leerlingenaantal	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2019-2024
Leerlingen per teldatum 1 oktober	751	761	764	764	764	764	764	
	751	761	764	764	764	764	764	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Trend
Ontwikkelingen personele bezetting in fte per 31 decemb	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2019-2024
Directie en management	4,3	4,9	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	
Onderwijzend personeel	39,8	39,7	39,8	39,0	38,1	38,0	38,7	
Onderwijsondersteunend personeel	6,9	8,8	9,8	9,6	8,3	6,6	6,6	
Totaal personele bezetting	51,0	53,4	53,7	52,7	50,6	48,7	49,4	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Trend
Resultatenrekening (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2019-2024
Baten								
Ministerie OCW	4.518	4.995	4.903	4.785	4.652	4.703	4.772	
Overige overheidsbijdragen	18	4	4	0	0	0	0	
Overige baten	156	153	165	165	165	165	165	
	4.691	5.152	5.072	4.950	4.817	4.868	4.937	
Lasten								
Personele lasten	3.792	3.924	4.086	4.048	3.954	3.869	3.942	
Afschrijvingen	108	118	116	117	114	116	125	
Huisvestingslasten	309	315	317	319	321	321	321	
Overige instellingslasten	445	530	539	539	539	540	539	
	4.654	4.887	5.058	5.023	4.928	4.846	4.927	
Saldo baten en lasten	37	266	14	-73	-111	22	10	
Financiële baten	0	-1	-2	-2	-2	-2	-2	
Financiële lasten	0	0	0	0	0	0	0	
Exploitatieresultaat	37	264	12	-75	-113	20	8	
Resultaatbestemming								
Algemene reserve	131	170	103	-75	-113	20	8	
Bestemmingsreserves publiek	-103	91	-91	0	0	0	0	
Bestemmingsreserves privaat	9	3	0	0	0	0	0	
	37	264	12	-75	-113	20	8	

	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Trend
Kengetallen (baten en lasten)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2019-2024
Personele lasten in % van totale lasten	81,5%	80,3%	80,8%	80,6%	80,2%	79,8%	80,0%	
Verhouding rijksbijdrage / totale baten	96,3%	97,0%	96,7%	96,7%	96,6%	96,6%	96,7%	
Resultaat in % van totale baten (rentabiliteit)	0,8%	5,1%	0,2%	-1,5%	-2,3%	0,4%	0,2%	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Balans	Trend
Verkorte balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	2019-2024
Activa								
Materiële vaste activa	904	941	922	895	886	880	865	
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	
Vorderingen	265	248	250	250	250	250	250	
Liquide middelen	465	793	785	772	703	764	822	
	1.634	1.982	1.956	1.916	1.838	1.893	1.936	
Passiva								
Algemene reserve	858	1.029	1.132	1.057	944	964	972	
Bestemmingsreserves publiek	117	208	117	117	117	117	117	
Bestemmingsreserves privaat	83	86	86	86	86	86	86	
Voorzieningen	123	152	111	146	181	216	251	
Schulden lang	0	0	0	0	0	0	0	
Schulden kort	453	507	510	510	510	510	510	
	1.634	1.982	1.956	1.916	1.838	1.893	1.936	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Trend
Kengetallen	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2019-2024
Liquiditeitsratio	1,61	2,05	2,03	2,00	1,87	1,99	2,10	
Solvabiliteitsratio (excl. voorzieningen)	53%	52%	58%	55%	51%	51%	50%	
Solvabiliteitsratio (incl. voorzieningen)	72%	74%	74%	73%	72%	73%	74%	
Weerstandsvormogen	3%	8%	8%	8%	6%	6%	7%	
Huisvestingsratio	7%	6%	6%	6%	7%	7%	7%	

Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kasstroom uit operationele activiteiten							
Saldo baten en lasten	37	266	14	-73	-111	22	10
Afschrijvingen	108	118	116	117	114	116	125
Mutaties werkkapitaal							
- Voorraden							
- Vorderingen	-17	-17	2	0	0	0	0
- Effecten	0	0	0	0	0	0	0
- Kortlopende schulden	54	54	3	0	0	0	0
Mutaties voorzieningen	29	-41	35	35	35	35	35
	211	379	170	79	38	173	170
Ontvangen interest	0	-1	-2	-2	-2	-2	-2
Betaalde interest	0	0	0	0	0	0	0
	0	-1	-2	-2	-2	-2	-2
Kasstroom uit investeringsactiviteiten							
(Des)investerings materiële vaste activa							
(Des)investerings financiële vaste activa							
	0	0	0	0	0	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten							
Mutatie kredietinstellingen			0				
Mutatie overige langlopende schulden			0				
	0	0	0	0	0	0	0
Mutatie liquide middelen	357	761	298	121	39	309	303
Beginstand liquide middelen	417	465	793	785	772	703	764
Mutatie liquide middelen	48	328	-9	-13	-69	61	58
Eindstand liquide middelen	465	793	785	772	703	764	822

9.8. In control statement

Gezien de cijfers over 2022 en het bereikte niveau van de kerngegevens, gevoegd bij de passages over risico's en continuïteit wordt het nodige vertrouwen uitgesproken naar de toekomst.

Ook kan worden vastgesteld dat mede door een aantal besluiten van de Raad van Toezicht de administratief-organisatorische spelregels op orde zijn. Dit wordt bevestigd in de accountantsbevindingen, hoewel navolging van de batterij aan regels en de interpretatie daarvan niet altijd makkelijk is.

Kortom, we denken de zaak aardig in de hand te hebben maar als Bijbelvaste PC-organisatie blijven we terdege de relativiteit van alles zien (Prediker).

Stg Protestants- Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp

Jaarrekening 2021

Telefoon: 071-5425503
Website: www.pboleiderdorp.nl
E-mail: administratie@pboleiderdorp.nl

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2021	45
Staat van baten en lasten 2021	47
Kasstroomoverzicht 2021	48
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	49
Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2021	56
Overzicht geoordeelde doelsubsidies OCW	60
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	61
Toelichting op de staat van baten en lasten 2021	62
(Voorstel) bestemming van het resultaat	66
Gebeurtenissen na balansdatum	67
Overzicht verbonden partijen	68
WNT-verantwoording 2021	69

Overige gegevens

Gegevens over de rechtspersoon	71
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	72
Ondertekening van de jaarrekening	76

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2021

1	Activa	<u>31 december 2021</u>	<u>31 december 2020</u>
		€	€
1.1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	534.449	513.734
1.1.2.3	Inventaris en apparatuur	332.508	305.124
1.1.2.4	Overige materiële vaste activa	<u>74.139</u>	<u>85.150</u>
		941.096	904.008
1.2.2	<u>Vorderingen</u>		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	207.339	200.912
1.2.2.10	Overige vorderingen	11.852	9.671
1.2.2.15	Overlopende activa	<u>28.965</u>	<u>54.325</u>
		248.156	264.908
1.2.4	<u>Liquide middelen</u>		
1.2.4.2	Banken	<u>793.252</u>	<u>465.315</u>
		793.252	465.315
	Totaal Activa	<u><u>1.982.504</u></u>	<u><u>1.634.231</u></u>

Balans na resultaatbestemming per 31 december 2021

2	Passiva	<u>31 december 2021</u>	<u>31 december 2020</u>
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1.1	Algemene reserve	972.400	858.110
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	263.980	117.000
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	<u>86.113</u>	<u>83.132</u>
		1.322.493	1.058.242
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	50.983	34.856
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	<u>101.508</u>	<u>88.197</u>
		152.491	123.053
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.8	Crediteuren	29.038	17.835
2.4.9.1	Loonheffing en premies	190.708	153.652
2.4.10	Pensioenpremies	58.125	50.352
2.4.12	Overige kortlopende schulden	760	9.658
2.4.19	Overlopende passiva	<u>228.889</u>	<u>221.439</u>
		507.520	452.936
	Totaal Passiva	<u><u>1.982.504</u></u>	<u><u>1.634.231</u></u>

Staat van baten en lasten 2021

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
3	<u>Baten</u>		
3.1	4.995.150	4.486.122	4.517.530
3.2	4.200	0	17.508
3.5	152.670	159.100	156.077
	5.152.020	4.645.222	4.691.115
4	<u>Lasten</u>		
4.1	3.924.073	3.754.948	3.791.798
4.2	117.514	112.576	108.128
4.3	314.508	297.800	309.327
4.4	530.353	527.600	444.721
	4.886.448	4.692.924	4.653.974
	Saldo baten en lasten	-47.702	37.141
5	<u>Financiële baten en lasten</u>		
6.1	-1.321	0	0
	Saldo financiële baten en lasten	0	0
	Exploitatieresultaat	-47.702	37.141

Kasstroomoverzicht 2021

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	265.572	37.141
Afschrijvingen	117.514	108.128
Mutaties werkkapitaal		
- Vorderingen	16.752	-34.907
- Kortlopende schulden	54.584	75.485
Mutaties voorzieningen	<u>29.438</u>	<u>31.749</u>
	483.860	217.596
Ontvangen interest	-1.321	0
Betaalde interest	<u>0</u>	<u>0</u>
	-1.321	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	<u>-154.602</u>	<u>-169.680</u>
	-154.602	-169.680
Mutatie liquide middelen	327.937	47.916
Beginstand liquide middelen	465.315	417.399
Mutatie liquide middelen	<u>327.937</u>	<u>47.916</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>793.252</u></u>	<u><u>465.315</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Activiteiten

De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp verzorgt onderwijs aan de bij de scholen ingeschreven leerlingen.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteitsveronderstelling met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De in de jaarrekening opgenomen bedragen zijn in hele euro's.

Vergelijking met vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Tevens worden rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen aangemerkt als verbonden partij. Hetzelfde geldt voor statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Er wordt een activeringsgrens gehanteerd van € 500, investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Schoolgebouwen

Het economisch eigendom van de gebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het bevoegd gezag. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en duurzame leer- en hulpmiddelen

Als ondergrens voor het activeren van duurzame middelen wordt een bedrag van € 500 aangehouden. Deze ondergrens geldt per artikel of voor een groep van samenhangende artikelen.

De gehanteerde categorieën materiële vaste activa en de bijbehorende afschrijvingspercentages zijn:

Gebouwen en verbouwingen	2,50%	3,33%
Meubilair		6,67%
Inventaris en apparatuur	6,67%	14,29%
ICT	14,29%	20,00%
Leermiddelen		12,50%
Overige materiële vaste activa		10,00%

De afschrijving kan nooit over een langere periode plaatsvinden dan de technische levensduur.

Financiële vaste activa

De eerste waardering van de financiële vaste activa is de reële waarde en de vervolgwaaardering is de geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare

transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

Afgeleide financiële instrumenten

De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen, rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling belenen van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938 en de aanvulling daarop zoals opgenomen in de regeling van 19 december 2018 met kenmerk FEZ/1402273.

Vlottende activa

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bevoegd gezag worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen.

Bestemmingsreserve publiek

Deze publieke reserve betreft het door het bevoegd gezag reeds bestemde gedeelte van de exploitatieoverschotten van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar.

De bestemmingsreserve "NPO gelden" is gevormd ter dekking van de kosten die nog gemaakt worden die t.l.v. deze subsidie gebracht worden.

De bestemmingsreserve "Vernieuwbouw" is gevormd ter dekking van kosten van de Verbouwing van Het Bolwerk (vermoedelijk 2021-2022) voor het deel waarvoor geen dekking is vanuit de gemeente.

Bestemmingsreserve privaat

Deze private reserve is opgebouwd uit exploitatieoverschotten uit eigen middelen van het bevoegd gezag tot en met het verslagjaar. Deze reserve muteert na resultaatbestemming. Aan deze reserve ligt een private herkomst ten grondslag.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde. Aan hand van de looptijd en de disconteringsvoet is bepaald dat het effect van de tijds waarde niet materieel is, waardoor de voorzieningen conform RJ 252 effectief gewaardeerd zijn tegen nominale waarde

Onderhoudsvoorziening

De onderhoudsvoorziening is gevormd ter egalisatie van de kosten die verbonden zijn aan het meerjarig planmatig onderhoud en de exploitatievoorzieningen van de gebouwen van het bevoegd gezag. De dotatie aan de voorziening is gebaseerd op de verwachte kosten en de periodiciteit waarmee onderhoudswerken naar verwachting worden uitgevoerd op basis van een opgesteld onderhoudsplan dat door het bevoegd gezag is goedgekeurd. Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De grondslag voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud is ongewijzigd. Het bevoegd gezag maakt voor de bepaling van de dotatie aan de voorziening onderhoud gebruik van de tijdelijke overgangsregeling tot en met 2022.

Pensioenvoorziening

Het bevoegd gezag heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Pensioenrechten

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds (beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 maandelijkse dekkingsgraden) dit toelaat. Naar de stand van januari 2022 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 107,9%. Naar de stand van 31 december 2021 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 110,2% (bron: website www.abp.nl).

De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting Protestant-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Personeelsvoorzieningen

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indiensttreding, leeftijd van betrokkene(n), blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40 jarig jubileum conform de CAO.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

In de voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is de verplichting per ultimo jaar opgenomen voor het gespaarde verlof volgens de CAO VO. Met het basisbudget (50 uur bij ft) of het aanvullende budget vanaf 57 jaar (120 uur bij ft) kunnen keuzes worden gemaakt die passen binnen de levensfase en de persoonlijke situatie en die de duurzame inzetbaarheid vergroten.

Kortlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van schulden zijn beschreven onder het onderdeel "financiële instrumenten".

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Baten

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiele exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Niet geormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geormerkte OCW-subsidies met een verrekeningsclausule (G2-doelsubsidies waarbij het overschot wordt terugbetaald) worden naar rato van de voortgang van de subsidiabele lasten verwerkt in de staat van baten en lasten. De nog niet bestede subsidies per balansdatum worden verantwoord onder de vooruitontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen, wordt het restant gepresenteerd als kortlopende verplichting.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van Gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het Ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten

Personeelslasten

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van Vervangingsfonds en uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de overige personele lasten.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en -kosten en kosten van ontvangen leningen

Resultaat

Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven materiële activa en financiële activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

Toelichting op de balans na resultaatbestemming per 31 december 2021

1 Activa
Vaste activa

Materiele vaste activa		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Investe-	Desinveste	Afschrij-	Boek
		prijs t/m	t/m	waarde	ringen	ringen	vingen	waarde
		2020	2020	31-dec-20	2021	2021	2021	31-dec-21
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	706.980	-193.246	513.734	39.183	0	-18.468	534.449
1.1.2.3.0	Meubilair	327.432	-155.704	171.728	76.202	0	-24.916	223.014
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	27.092	-18.733	8.359	1.540	0	-2.426	7.473
1.1.2.3.2	ICT	276.689	-151.652	125.037	28.758	0	-51.774	102.021
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	188.387	-125.437	62.950	8.918	0	-17.317	54.551
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	26.122	-3.922	22.200	0	0	-2.612	19.588
		<u>1.552.702</u>	<u>-648.694</u>	<u>904.008</u>	<u>154.601</u>	<u>0</u>	<u>-117.513</u>	<u>941.096</u>

Samenvatting materiele vaste activa en afschrijvingspercentages		Verkrijgings	Cum.afschr.	Boek	Afschrijvingspercentages	
		prijs t/m	t/m	waarde	%	%
		2021	2021	31-dec-21		
1.1.2.1	Gebouwen en verbouwingen	746.163	-211.714	534.449	2,50%	3,33%
1.1.2.3.0	Meubilair	403.634	-180.620	223.014	6,67%	
1.1.2.3.1	Inventaris en apparatuur	28.632	-21.159	7.473	6,67%	14,29%
1.1.2.3.2	ICT	305.447	-203.426	102.021	14,29%	20,00%
1.1.2.4.0	Duurzame leermiddelen	197.305	-142.754	54.551	12,50%	
1.1.2.4.1	Overige materiële vaste activa	26.122	-6.534	19.588	10,00%	
		<u>1.707.303</u>	<u>-766.207</u>	<u>941.096</u>		

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.2	Vorderingen		
1.2.2.2	Ministerie van OCW	207.339	200.912
1.2.2.10	Overige vorderingen	11.852	9.671
1.2.2.15	Overlopende activa	28.965	54.325
		<u>248.156</u>	<u>264.908</u>
		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.2.10	Overige vorderingen (specificatie)		
1.2.2.10	Overige vorderingen	11.852	9.671
		<u>11.852</u>	<u>9.671</u>
		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.2.15	Overlopende activa (specificatie)		
1.2.2.12	Vooruitbetaalde en/of vooruitgefactureerde posten	24.523	31.531
1.2.2.13	Verstreckte voorschotten	50	50
1.2.2.15	Overige overlopende activa	4.392	22.744
		<u>28.965</u>	<u>54.325</u>
		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
1.2.4	Liquide middelen		
1.2.4.2	Banken	790.079	462.292
1.2.4.2.1	Spaarrekeningen	3.173	3.023
		<u>793.252</u>	<u>465.315</u>

2 **Passiva**

	31-dec-21	31-dec-20
	in €	in €
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1.1 Algemene reserve	972.400	858.110
2.1.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	263.980	117.000
2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	86.113	83.132
	<u>1.322.493</u>	<u>1.058.242</u>

	Saldo	Bestemming	Overige	Saldo
	31-dec-20	resultaat	mutaties	31-dec-21
2.1 Eigen vermogen (specificatie en resultaatverwerking)				
2.1.1.1 Algemene reserve				
2.1.1.1.2 Algemene reserve	858.110	114.290	0	972.400
2.1.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)				
2.1.1.2.5 Reserve NPO gelden	0	90.865	0	90.865
2.1.1.2.8 Reserve Extra handen in de klas (EHK)	0	56.115	0	56.115
2.1.1.2.10 Reserve vernieuwbouw	117.000	0	0	117.000
2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)				
2.1.1.3.2 Reserve schoolactiviteiten	83.132	2.981	0	86.113
	<u>1.058.242</u>	<u>264.251</u>	<u>0</u>	<u>1.322.493</u>

	31-dec-21	31-dec-20
	in €	in €
2.2 Voorzieningen		
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	50.983	34.856
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	101.508	88.197
	<u>152.491</u>	<u>123.053</u>

	Saldo	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Rente	Saldo
	31-dec-20	2021	2021	2021	Mutatie*	31-dec-21
2.2.1.4 Voorziening jubilea personeel	34.856	16.127	0	0	0	50.983
2.2.3.0 Voorziening onderhoud gebouwen	88.197	60.000	-46.689	0	0	101.508
	<u>123.053</u>	<u>76.127</u>	<u>-46.689</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>152.491</u>

* bij netto contante waarde

	Kortlopend	Kortlopend	Langlopend	Saldo
	deel < 1 jr	deel 1-5 jr	deel > 5 jr	31-dec-21
2.2.1.4 Voorziening jubilea personeel	1.865	28.495	20.623	50.983
2.2.3.0 Voorziening onderhoud gebouwen	26.500	38.500	36.508	101.508
	<u>28.365</u>	<u>66.995</u>	<u>57.131</u>	<u>152.491</u>

		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.8	Crediteuren	29.038	17.835
2.4.9.1	Loonheffing en premies	190.708	153.652
2.4.10	Pensioenpremies	58.125	50.352
2.4.12	Overige kortlopende schulden	760	9.658
2.4.19	Overlopende passiva	228.889	221.439
		<u>507.520</u>	<u>452.936</u>
		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
2.4.12	Overige kortlopende schulden (specificatie)		
2.4.12.1	Schulden aan personeel	542	30
2.4.12.2	Diverse te betalen premies	218	9.628
		<u>760</u>	<u>9.658</u>
		31-dec-21	31-dec-20
		in €	in €
2.4.19	Overlopende passiva (specificatie)		
2.4.14	Ministerie van OCW (vooruitontvangen subsidie)	5.643	35.955
2.4.16.0	Vooruitontvangen en/of vooruitgefactureerde posten	49.074	46.927
2.4.17	Rechten vakantiegeld	128.789	117.739
2.4.19.0	Overige overlopende passiva	45.383	20.818
		<u>228.889</u>	<u>221.439</u>

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt

verstrekt.

De activiteiten zijn ultimo verslagjaar
conform de subsidiebeschikking
geheel uitgevoerd en afgerond

Omschrijving	Toewijzing		J/N
	Kenmerk	Datum	
Subsidie IOP	IOP-41316-PO	16-10-2020	Ja
Subsidie lerarenbeurs	11177228-1	23-8-2021	Nee

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van	Ontvangen t/m	Totale subsidiabele	Saldo per 1 jan	Ontvangen in	Subsidiabele	Te verrekenen per
	Kenmerk	Datum	de toewijzing	orig verslagjaar	kst t/m vorig	verslagjaar	verslagjaar	kosten in	31 dec verslagjaar
			€	€		€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

G2-B Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van	Ontvangen t/m	Totale subsidiabele	Saldo per 1 jan	Ontvangen in	Totaal kosten	Saldo nog te
	Kenmerk	Datum	de toewijzing	orig verslagjaar	kst t/m vorig	verslagjaar	verslagjaar	Subsidiabele	Te verrekenen per
			€	€		€	€	kosten in	31 dec verslagjaar
			€	€		€	€	verslagjaar	
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende contracten

Bij Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp lopen de volgende meerjarige contracten:

<i>Omschrijving</i>	<i>ingangsdatum</i>	<i>Opzegtermijn</i>	<i>Looptijd</i>	<i>omvang pj</i>
Rent Company	01-01-2016		4 jaar	€ 25.200
Nationale Nederlanden	01-01-2018		3 jaar	€ 50.000
Rufo Clean	01-02-2021		2 jaar	€ 75.000

Toelichting op de staat van baten en lasten 2021

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €	
Baten				
Rijksbijdragen OCW				
3.1.1.1.0	OCW lumpsum	3.047.760	2.940.569	3.000.344
3.1.1.1.0.1	OCW Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	219.405	0	0
3.1.1.1.3	OCW personeels en arbeidsmarktbeleid	702.400	652.102	627.290
3.1.1.1.4	OCW lgf en impulsgebieden	407	552	1.056
3.1.1.1.5	OCW prestatiebox	96.368	152.257	148.950
3.1.1.1.5.1	OCW Professionalisering personeel en begeleiding	29.477	0	0
3.1.1.1.7	OCW materiële instandhouding	579.180	579.192	575.170
3.1.1.1.19	OCW overige subsidies	155.153	0	4.545
3.1.3.1	OCW bijdragen via samenwerkingsverbanden	165.000	161.450	160.175
		4.995.150	4.486.122	4.517.530
Overige overheidsbijdragen en subsidies				
3.2.2.2.2	Gemeente overige bijdragen	4.200	0	17.508
		4.200	0	17.508
Overige baten				
3.5.5	Ouderbijdragen	145.553	153.900	134.075
3.5.1	Verhuur	2.137	5.200	2.467
3.5.4	Sponsoring	1.271	0	3.258
3.5.10	Baten van derden	2.944	0	14.550
3.5.10.2	Overige baten	765	0	1.727
		152.670	159.100	156.077
Totaal baten		5.152.020	4.645.222	4.691.115

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
Lasten			
<i>Loonkosten personeel</i>			
4.1.1.1	481.603	438.844	432.521
4.1.1.2	2.864.376	2.812.383	2.906.143
4.1.1.3	418.779	297.721	317.288
4.1.1.4	106.041	75.000	97.468
4.1.1.5	0	0	0
	3.870.799	3.623.948	3.753.420
<i>Overige personele kosten</i>			
4.1.2.2.0	24.769	0	0
4.1.2.3.0	33.662	40.000	23.009
4.1.2.3.1	11.301	7.500	12.520
4.1.2.3.2	2.163	0	0
4.1.2.3.3	8.282	8.500	9.943
4.1.2.3.9	95.378	75.000	87.948
4.1.2.1.11	16.127	0	3.494
4.1.2.1.12	0	0	-2.794
	191.682	131.000	134.120
<i>Uitkeringen personeel en vervangers</i>			
4.1.3.3	-138.408	0	-95.742
	-138.408	0	-95.742
	3.924.073	3.754.948	3.791.798
<i>Specificatie personele lasten naar samenstelling</i>			
4.1.1.1	2.903.757	2.658.948	2.850.599
4.1.1.2	485.933	485.000	486.712
4.1.1.5	481.109	480.000	416.109
Totaal lonen en salarissen	3.870.799	3.623.948	3.753.420

In de pensioenlasten 2021 en 2020 zijn uitsluitend de werkgeverslasten opgenomen.

Bij de stichting waren in 2021 gemiddeld 53,38 FTE's werkzaam (2020: 50,97 FTE's)

Onderverdeeld naar:	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Directie	4,89	4,27
Onderwijzend personeel	39,67	39,77
Onderwijs ondersteunend personeel	8,82	6,93
	53,38	50,97

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
Investerings			
4.2.0.1	39.183	0	54.853
4.2.0.3	76.202	50.000	53.100
4.2.0.4	8.918	10.000	3.404
4.2.0.5	1.540	5.000	0
4.2.0.6	28.758	30.000	55.545
4.2.0.7	0	0	2.778
4.2.0.10	-154.600	-95.000	-169.680
	1	0	0
Afschrijvingen			
4.2.2.0	18.468	16.308	16.306
4.2.2.1	24.916	23.202	20.583
4.2.2.2	2.426	2.512	2.499
4.2.2.3	51.774	50.812	48.414
4.2.2.4	17.317	17.403	17.971
4.2.2.5	2.612	2.339	2.355
	117.513	112.576	108.128
Huisvestingslasten			
4.3.1.0	34.663	30.000	34.992
4.3.3.0	58.745	50.000	56.779
4.3.4.0	46.698	50.300	46.236
4.3.5.0	109.020	102.500	106.625
4.3.6.0	5.382	5.000	4.695
4.3.7.0	46.689	0	28.951
4.3.7.1	-46.689	0	-28.951
4.3.7.2	60.000	60.000	60.000
	314.508	297.800	309.327
Administratie, beheer en bestuur			
4.4.1.0	72.889	65.000	72.408
4.4.1.1	11.132	10.000	11.736
4.4.1.2	5.226	2.500	6.019
4.4.1.3	1.581	2.000	1.659
4.4.1.4	300	2.500	1.119
4.4.1.5	13.398	9.500	15.103
4.4.1.6	1.722	2.000	1.096
4.4.1.8	95.291	96.000	69.579
4.4.1.9	6.980	5.500	5.941
	208.519	195.000	184.660
Uitsplitsing accountantskosten			
4.4.1.1	11.132	10.000	11.736
4.4.1.2	0	0	0
4.4.1.3	0	0	0
4.4.1.4	0	0	0
	11.132	10.000	11.736

	Realisatie 2021 In €	Begroting 2021 In €	Realisatie 2020 In €
<i>Inventaris, apparatuur en leermiddelen</i>			
4.4.3.0	147.304	157.500	130.519
4.4.3.1	19.848	20.000	17.393
4.4.2.0	2.150	2.000	955
4.4.2.1	36.312	30.000	34.009
	205.614	209.500	182.876
<i>Overige lasten</i>			
4.4.5.3	40.681	55.000	28.719
4.4.5.4	61.165	60.950	37.495
4.4.5.1	14.348	7.150	10.971
4.4.5.21	26	0	0
	116.220	123.100	77.185
4.4	530.353	527.600	444.721
	4.886.448	4.692.924	4.653.974
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
6.1.1	-1.321	0	0
	-1.321	0	0
Resultaat	264.251	-47.702	37.141

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Het exploitatieresultaat over het jaar 2021 bedraagt € 264.251 positief.

Het bestuur stelt voor om het exploitatieresultaat te bestemmen aan de onderstaande reserves.

Vooruitlopend op de vaststelling door het bestuur is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

	Stand 31-dec-20	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-21
	€	€	€	€
Algemene reserve	858.110	114.290	0	972.400
Bestemmingsreserves publiek	117.000	146.980	0	263.980
Bestemmingsreserves privaat	83.132	2.981	0	86.113
	1.058.242	264.251	0	1.322.493

De reserves zijn in detail als volgt gemuteerd:

	Stand 31-dec-20	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-dec-21
	€	€	€	€
Algemene reserve	858.110	114.290	0	972.400
Reserve NPO gelden	0	90.865	0	90.865
Reserve Extra handen in de klas (EHK)	0	56.115	0	56.115
Reserve vernieuwbouw	117.000	0	0	117.000
Reserve schoolactiviteiten	83.132	2.981	0	86.113
	1.058.242	264.251	0	1.322.493

Gebeurtenissen na balansdatum

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van belang zijn voor de beoordeling van de positie van de instelling.

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december 2021 zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteiten
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden	Stichting	4

Belissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	vermogen			Verklaring art.2:403 BW ja/nee	Consolidatie ja/nee	Deelnemingspercent age
			31 december 2021	Exploitatie saldo 2021	Omzet 2021			
			€	€	€			
St. Kindcentrum Voorhof Leiderdorp			38.639	17.075	78.441	Nee	Nee	

WNT-verantwoording 2021

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen ingegaan. Per 1 januari 2016 is de maximale beloning afhankelijk van het aantal complexiteitspunten van de organisatie.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp van toepassing zijnde regelgeving het WNT maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in het boekjaar 2021 is € 124.000 Aantal punten 4

Het intern toezichhoudend orgaan heeft in haar vergadering van april 2021 ingestemd met deze WNT norm.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	<u>1</u>
Totaal aantal complexiteitspunten	<u><u>4</u></u>

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Voor elke hieronder vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post overige vorderingen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2021		
Bedragen x € 1	P.H. Laman	
Funcatiegegevens	Directeur/bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-jan-21	31-dec-21
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	49.357	
Beloning betaalbaar op termijn	49.357	
Subtotaal	49.357	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	62.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	
Bezoldiging	49.357	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		
Gegevens 2020		
Funcatiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-jan-20	31-dec-20
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	50.833	
Beloning betaalbaar op termijn	50.833	
Totaal bezoldiging 2020	50.833	
Individueel WNT-maximum	59.500	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2021

Naam topfunctionaris	Functie
Dhr. J.F. de Kort	Voorzitter
Dhr. B. Jongman	Lid Raad van Toezicht
Dhr. O. Gennissen	Secretaris
Dhr. J. de Groot	Lid Raad van Toezicht
Dhr. A. Pouwels	Lid Raad van Toezicht

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41316
Naam instelling	Stg Protestants-Christelijk Basisonderwijs te Leiderdorp
KvK-nummer	40445203
Adres	Marjoleintuin 58, 2353 PL LEIDERDORP
Telefoon	071-5425503
E-mailadres	administratie@pcboleiderdorp.nl
Website	www.pcboleiderdorp.nl

Contactpersoon

Naam	Dhr. N. Groeneveld
Adres	Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
Telefoon	071-5166600
E-mailadres	info@ohm.nl

BRIN-nummers

11LF PCBS W DE ZWIJGER
11LF01 REGENBOOG LEIDERDORP
11WQ PCBS KASTANJELAAN
13CL PCBS 'T BOLWERK

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs Leiderdorp

Leidse Schouw 2
2408 AE Alphen aan den Rijn
Postbus 352
2400 AJ Alphen aan den Rijn

T (0172) 55 40 06
alphenaandenrijn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons goedkeurend oordeel inzake het getrouwe beeld en ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de raad van toezicht van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs Leiderdorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021, uitgezonderd de gevolgen van de bestedingen beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid', in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel inzake het getrouwe beeld van de jaarrekening

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Protestants-Christelijk Basisonderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid

In het boekjaar is de regelgeving met betrekking tot Europese aanbesteding niet geheel nageleefd. Een dienst die boven het drempelbedrag van de Europese aanbesteding kwam, is niet Europees aanbesteed.

Ons oordeel met beperking inzake de financiële rechtmatigheid is tevens gebaseerd op het in het oordeel inzake de jaarrekening benoemde en door ons toegepaste wettelijke kader van de controle en onafhankelijkheid.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2021. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 20 juni 2022

Van Ree Accountants

w.g.

drs. J. Bergman RA

Ondertekening van de jaarrekening

Hierbij stellen wij de jaarrekening 2021 sluitend met een resultaat van € 264.251 vast.

Leiderdorp, juni 2022

Dhr. P.H. Laman

Directeur-bestuurder

Hierbij keuren wij de jaarrekening 2021 sluitend met een resultaat van € 264.251 goed.

Leiderdorp, juni 2022

Dhr. O. Gennissen

Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. J. de Groot

Secretaris Raad van Toezicht

Dhr. A. Pouwels

Lid Raad van Toezicht